

DEPARTAMENTUL DE STUDII PARLAMENTARE ȘI POLITICI UE
DIRECȚIA STUDII ȘI DOCUMENTARE LEGISLATIVĂ

BUGETAREA DE GEN ÎN LEGISLAȚIA UNOR STATE MEMBRE ALE UNIUNII EUROPENE - ASPECTE COMPARATIVE

studiu documentar

august 2024

Lucrările elaborate în cadrul Direcției studii și documentare legislativă au caracter documentar și nu reprezintă punctul de vedere al Camerei Deputaților.

Documentele legislative oficiale au fost consultate în limba de origine, iar traducerea informațiilor relevante selectate nu reprezintă o traducere oficială, fiind furnizată ca un mijloc de înțelegere a unui document original, scris în altă limbă.

Baza de date cuprinzând totalitatea studiilor elaborate de Direcția studii și documentare legislativă poate fi accesată prin intermediul paginii de Intranet a Camerei Deputaților la adresa: <http://www.cdep.ro/infoparl/djp.studii?par1=2021>

Documentare și sinteză: Mariana-Violeta CINĂ, Maria FILIP, Aurora TRĂNESCU

Consilieri parlamentari - Direcția studii și documentare legislativă
Palatul Parlamentului, str. Izvor nr.2-4, sect.5, București

Tel: 021.316.03.65; 021.414.13.50/ 51, Interior 1350/1349, camera 5070

E-mail: doc@cdep.ro

CUPRINS

INTRODUCERE	4
ASPECTE COMPARATIVE.....	8
AUSTRIA.....	8
BELGIA	12
FINLANDA	15
FRANȚA.....	16
GERMANIA	19
GRECIA.....	20
IRLANDA	23
ITALIA	24
PORTUGALIA.....	29
SPANIA	31
SUEDIA	39
BIBLIOGRAFIE / WEBOGRAFIE	45

INTRODUCERE

[Consiliul Europei](#) definește conceptul de **gender mainstreaming/ integrarea perspectivei/ dimensiunii de gen** drept „(re)organizarea, îmbunătățirea, dezvoltarea și evaluarea proceselor politice, astfel încât o perspectivă de egalitate de gen să fie încorporată în toate politicile, la toate nivelurile și în toate etapele, de către actorii implicați în mod normal în elaborarea politicilor.” **Gender budgeting/ bugetarea din perspectiva de gen/ bugetarea de gen** reprezintă „aplicarea integrării dimensiunii/ perspectivei de gen în procesul bugetar. Aceasta înseamnă o evaluare a bugetelor în funcție de gen, încorporarea unei perspective de gen la toate nivelurile procesului bugetar și restructurarea veniturilor și cheltuielilor pentru a promova egalitatea de gen” (Consiliul Europei, [2005](#)). Potrivit [Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică](#) (OCDE), „bugetarea în funcție de gen este un instrument de gestionare a finanțelor publice care poate fi utilizat pentru a integra considerentele de gen în luarea deciziilor bugetare. Acesta poate fi utilizat pentru a identifica măsurile bugetare care vor fi eficiente în eliminarea decalajelor de gen și în promovarea obiectivelor privind egalitatea de gen”. Prima inițiativă de bugetare de gen a fost introdusă în Australia în anul 1984.

Bugetarea de gen presupune corelarea politicii privind egalitatea de gen cu politica macroeconomică și poate fi aplicată atât la nivel național și/sau local, cât și anumitor capitole sau programe bugetare. Bugetarea de gen pornește de la premisa că bugetele nu sunt neutre din punctul de vedere al genului, dar aceasta nu înseamnă că trebuie constituit un buget separat pentru femei, ci că este necesară o examinare mai în detaliu a rezultatelor bugetelor asupra egalității de gen. Procesul bugetării de gen începe prin analizarea impactului potențial al bugetului asupra situației femeilor și bărbaților și progresează până la integrarea dimensiunii de gen în toate etapele planificării bugetare (Consiliul Europei, [2009](#)).

Potrivit [Institutului European pentru Egalitatea de Gen](#) (EIGE), scopul integrării dimensiunii de gen în elaborarea bugetului este triplu-dimensional, urmărind:

- ”să promoveze responsabilitatea și transparența în planificarea bugetară;
- să crească participarea sensibilă la dimensiunea de gen (*gender responsive participation*) în procesul bugetar, de exemplu prin luarea de măsuri pentru a implica în mod egal femeile și bărbații în pregătirea bugetului;
- să promoveze egalitatea de gen și drepturile femeilor.”

La nivelul Uniunii Europene, [Tratatul privind Uniunea Europeană](#) stipulează la articolele 2 și 3 importanța eforturilor depuse în vederea realizării egalității de gen în Uniunea Europeană. [Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene](#) prevede la articolul 8 că, „în toate acțiunile sale, Uniunea urmărește să elimine inegalitățile și să promoveze egalitatea între bărbați și femei”. Articolul 21 din [Carta drepturilor fundamentale a UE](#) completează articolele din tratat, menționând că sunt interzise toate formele de discriminare, inclusiv discriminarea pe bază de sex. Art. 23 din aceeași Cartă prevede că „egalitatea între femei și bărbați trebuie asigurată în toate domeniile, inclusiv în ceea ce privește

încadrarea în muncă, munca și remunerarea. Principiul egalității nu exclude menținerea sau adoptarea de măsuri care să prevadă avantaje specifice în favoarea sexului sub-reprezentat".

În [Acordul interinstituțional între Parlamentul European \(PE\), Consiliul Uniunii Europene și Comisia Europeană privind disciplina bugetară, cooperarea în chestiuni bugetare și buna gestiune financiară, precum și privind noile resurse proprii, inclusiv o foaie de parcurs în vederea introducerii de noi resurse proprii](#), la punctul 16 se stabilește că proiectul de buget general al Uniunii este însoțit de un raport anual întocmit de Comisia Europeană care reunește informații neconfidențiale disponibile referitoare, printre altele și la „promovarea egalității între femei și bărbați, precum și a drepturilor și a egalității de șanse pentru toți, pe tot parcursul punerii în aplicare și al monitorizării programelor relevante, precum și integrarea atât a acestor obiective, cât și a perspectivei de gen, inclusiv prin consolidarea analizelor impactului de gen în evaluările de impact și analizele efectuate în virtutea cadrului pentru o mai bună legiferare".

Parlamentul European, prin intermediul Comisiei pentru bugete, examinează obiectivele privind bugetarea în funcție de gen în cadrul procedurii bugetare. O dată pe an, are loc o reuniune între Comisia pentru bugete, Comisia pentru control bugetar, Comisia pentru drepturile femeii și egalitatea de gen și Comisia Europeană pentru a discuta situația integrării dimensiunii de gen în elaborarea bugetului la nivelul bugetului UE. Comisia pentru bugete promovează în mod activ integrarea dimensiunii de gen în toate etapele procedurii bugetare.¹

La nivelul UE, există [Strategia privind egalitatea de gen 2020-2025](#). Singurele mențiuni referitoare la bugetarea de gen din acest document se referă la faptul că, în Cadrul Financiar Multianual 2021-2027, Comisia Europeană va analiza impactul de gen al activităților sale și modul de cuantificare a cheltuielilor legate de egalitatea de gen, precum și că, „în politicile externe ale UE, integrarea dimensiunii de gen este utilizată în procesul bugetar prin angajamentul de a se asigura că 85 % din toate programele noi contribuie la egalitatea de gen și la emanciparea femeilor".

Situația implementării bugetării de gen în statele membre ale Uniunii Europene se prezintă după cum urmează:

- 10 state implementează bugetarea de gen la nivel național sau local (Austria, Belgia, Finlanda, Franța, Grecia, Irlanda, Italia, Portugalia, Spania, Suedia);
- În Germania, legislația nu prevede obligația implementării bugetării de gen, însă integrarea dimensiunii de gen este consacrată ca principiu director universal (EIGE, [2022](#));
- În 13 state nu există obligația legală de a implementa bugetarea de gen (Bulgaria, Croația, Cipru, Cehia, Danemarca, Estonia, Letonia, Lituania, Luxemburg, Țările de Jos, Polonia, Slovenia, Ungaria);

¹ Răspunsul Parlamentului European la solicitarea ECPRD nr. 5660 – Gender Budgeting.

- În Malta, România și în Slovacia, legislația nu prevede obligația implementării bugetării de gen, dar s-au făcut anumiți pași, iar [Institutul European pentru Egalitatea de Gen](#) consideră că implementarea este într-un stadiu incipient.

În ceea ce privește situația în Slovacia, informațiile sunt contradictorii. Institutului European pentru Egalitatea de Gen menționează faptul că bugetarea de gen se află încă într-un stadiu incipient în Slovacia și are la bază un [studiu din 2012](#) realizat la solicitarea Ministerului Muncii, Afacerilor Sociale și Familiei. La solicitarea ECPRD 5418 - **Gender budgeting in national parliaments and governments**, Institutul Parlamentar al Consiliului Național al Republicii Slovace a răspuns că bugetarea de gen a fost introdusă în Slovacia și că încă din anul 2008 se face referire la acest subiect în [rapoartele de sinteză privind starea egalității de gen](#). Cu toate acestea, conform [raportului din 2023 privind bugetarea de gen în țările membre OCDE²](#), guvernul slovac a declarat că bugetarea de gen nu este implementată în Slovacia.

În legislația din România, bugetarea de gen este definită în [Legea nr. 202 din 19 aprilie 2002 privind egalitatea de șanse și de tratament între femei și bărbați](#) drept „analiza bugetului public în vederea identificării impactului pe care îl are asupra vieții femeilor și bărbaților și alocarea resurselor financiare în vederea respectării principiului egalității de șanse între femei și bărbați.” Legea 202/2002 nu conține alte prevederi referitoare la bugetarea de gen.

Unul dintre obiectivele generale ale [Strategiei naționale privind promovarea egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați și prevenirea și combaterea violenței domestice pentru perioada 2021-2027](#) este „Îmbunătățirea procesului de elaborare și implementare a politicilor publice folosind abordarea integratoare de gen.” Acesta va fi adus la îndeplinire prin patru obiective specifice detaliate măsuri/acțiuni;

- 6.1 Respectarea principiilor **bugetării de gen**, la toate nivelurile administrației publice:
 - o 6.1 a) Realizarea unui audit al bugetării de gen pentru principalele politici publice implementate în perioada 2021-2027
 - o 6.1 b) Elaborarea, în parteneriat cu societatea civilă și mediul academic, al unui curs în cadrul căruia să se predea principiile bugetării de gen (studii economice)
 - o 6.1 c) Realizarea unui studiu de impact de gen al alocărilor bugetare în domenii selectate (sănătate, piața muncii etc.)
- 6.2 Creșterea gradului de conștientizare cu privire la nevoia includerii unui expert în egalitate de șanse și tehnician în egalitate de șanse atât în mediul public cât și în mediul privat
 - o 6.2 a) Modificarea și completarea Legii nr. 202/2002 având ca obiect caracterul obligatoriu al angajării/desemnării expertului în egalitatea de șanse și tehnicianului în egalitatea de șanse în mediul public și cel privat

² Raportul se bazează pe răspunsurile guvernelor statelor membre OCDE la chestionarul din 2022 privind bugetarea de gen.

- 6.2 b) Dezvoltarea unui program de schimb de bune practici între experții/ tehnicienii în egalitatea de șanse și organizarea unei sesiuni de informare anuale
- 6.3 Includerea principiilor abordării intersecționale în formularea și implementarea politicilor publice
 - 6.3 a) Realizarea unui studiu prin care să fie identificate modalități de includere a abordării intersecționale în cadrul politicilor publice
 - 6.3 b) Realizarea unui ghid ce descrie în mod unitar procedurile de intervenție și metodologiile în domeniul prevenirii și combaterii violenței domestice și de gen, din perspectiva utilizării abordării intersecționale în activitatea judecătorilor, procurorilor, avocaților, ofițerilor de poliție, asistenților sociali, cadrelor didactice și profesioniștilor în domeniul sănătății și protecției copiilor.
- 6.4 Întărirea capacității instituționale de a implementa politici de gen la nivelul administrației publice centrale și locale
 - 6.4 a) Formarea președinților COJES cu privire la aplicarea principiilor egalității de gen la nivel local și județean, inclusiv în ceea ce privește bugetarea de gen
 - 6.4 b) Introducerea obligativității consultării expertului de gen în activitatea comisiei paritare, conform art. 13 din Hotărârea nr. 833/2007 privind normele de organizare și funcționare a comisiilor paritare și încheierea acordurilor colective de muncă
 - 6.4 c) Completarea legii 202/ 2002 în vederea creșterii capacității ANES de monitorizare a implementării strategiei și a cadrului normativ privind egalitatea de gen în domeniile cheie ale vieții sociale prin alocarea unui buget consolidat
 - 6.4 d) Creșterea numărului de personal angajat permanent în cadrul ANES, pe baza unei evaluări a nevoilor care decurg din implementarea și monitorizarea Strategiei privind egalitatea de gen 2021- 2027
 - 6.4 e) Realizarea unei analize a legislației naționale din perspectiva principiului egalității de gen

Guvernul României, prin Agenția Națională pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați - ANES, implementează Proiectul – INTEGRAREA EGALITĂȚII DE GEN ÎN POLITICILE PUBLICE ȘI PROCESELE BUGETARE, finanțat din Instrumentul pentru Asistență Tehnică, cu scopul de a asigura mijloacele și instrumentele de lucru necesare pentru aplicarea legislației din domeniul egalității de gen. Prin acest proiect se urmărește schimbul de expertiză între Guvernul României, anumite state membre ale UE (Franța, Germania, Grecia, Irlanda, Italia și Portugalia) și Uniunea Europeană, în conformitate cu [Strategia UE privind egalitatea de gen 2020-2025](#) și se analizează diferite abordări de guvernare pentru egalitatea de gen ([ANES](#)).

ASPECTE COMPARATIVE

AUSTRIA

Bugetarea în funcție de gen a fost utilizată în Austria din anul 2013. Abordarea include obiective legate de gen precum și indicatori incluși în procedura bugetară anuală și în rapoartele anuale de performanță. Cadrul general nu s-a schimbat, dar au fost aduse îmbunătățiri în ceea ce privește raportarea. Discuții privind modalități de reformare a procesului sunt și în prezent în curs de desfășurare.

Bugetarea în funcție de gen a condus la o mai mare transparență privind obiectivele de gen ale guvernului (și realizarea acestora). Abordarea de această manieră a condus la creșterea responsabilității miniștrilor de resort (și a structurilor din subordine).

În vederea atingerii obiectivelor privind bugetarea în funcție de gen, a fost stabilit un plan amplu de consolidare a capacităților, acesta fiind unul dintre factorii determinanți pentru efectuarea analizei de gen. Fiecare minister de resort trebuie să definească cel puțin un obiectiv legat de gen (acest lucru este obligatoriu prin lege).

[Constituția federală austriacă](#), articolul 13 alineatul (3) stipulează „Guvernul federal, statele federale și municipalitățile depun eforturi pentru egalitatea reală a femeilor și bărbaților în ceea ce privește chestiunile bugetare”. Abordarea austriacă se caracterizează totodată prin **integrarea bugetelor de gen în metodologia bugetelor de gestionare a performanțelor**. Așadar, în Austria bugetarea în funcție de gen se realizează ca parte a bugetării în funcție de performanță. Există o reglementare juridică extinsă pentru punerea în aplicare a întregului domeniu. Există, de asemenea, o serie de manuale și studii pe această temă³.

Legea bugetului federal din 2013 (BHG 2013) clarifică prevederile Constituției pentru bugetul federal prin includerea obiectivelor privind egalitatea reală între femei și bărbați în informațiile privind orientarea spre performanță, prin solicitarea unei evaluări orientate spre impact, cu o analiză a egalității de gen pentru toate legile și proiectele financiare relevante și prin obligația guvernului de a raporta anual cu privire la îndeplinirea obiectivelor.

³ Acestea sunt publicate pe următoarea pagină de internet:
<https://oeffentlicherdienst.gv.at/wirkungsorientierte-verwaltung/rechtsgrundlagen-berichte-und-materialien/handbuecher-folder> (în limba germană)

Bugetul de gen în cadrul gestionării performanței

Legea BHG 2013 solicită ministerelor de resort să se asigure că, cel puțin unul din maxim cinci obiective de impact per capitol bugetar din bugetul federal urmărește obiectivul egalității reale între femei și bărbați. Elaborarea obiectivelor, măsurilor și indicatorilor în materie de egalitate de gen se realizează de jos în sus de către ministerele de resort. Obligația tuturor ministerelor de resort de a stabili obiective privind egalitatea de gen sprijină sensibilizarea publică și includerea subiectului în toate domeniile administrației federale.

Particularitatea abordării austriece constă în faptul că informațiile privind impactul nu sunt legate în mod sistematic de buget. De exemplu, resursele bugetare nu sunt în general împărțite între bărbați și femei și, de asemenea, nu este întotdeauna clar ce resurse bugetare sunt disponibile pentru diferitele programe și măsuri privind egalitatea de gen. Obiectivele de gen sunt stabilite, de exemplu, pentru un capitol bugetar și apoi comparate cu întregul buget al acestui domeniu. Urmărirea cheltuielilor legate de gen nu a fost pusă în practică și se consideră că nu poate fi realizată. Deși abordarea austriacă privind bugetarea în funcție de gen a atras atenția la nivel internațional (de exemplu, în publicații, conferințe, vizite în țară), această legătură vagă între buget și egalitatea de gen este și criticată.

O dată pe an, Biroul federal de gestionare a performanței (parte a biroului vice-cancelarului) raportează Consiliului național cu privire la evaluările interne ale ministerelor în ceea ce privește realizarea obiectivelor/măsurilor/nivelurilor-țintă ale indicatorilor. Biroul federal de gestionare a performanței prezintă un raport suplimentar privind obiectivele de egalitate, în care obiectivele sunt împărțite în categorii și explicate cu ajutorul meta-indicatorilor generali (de exemplu, diferența de remunerare între femei și bărbați). Elaborarea raportului este precedată de asigurarea calității informațiilor privind impactul în conformitate cu criterii formale (cum ar fi relevanța, coerența conținutului, comparabilitatea, inteligibilitatea). Este la latitudinea ministerului de resort să decidă în ce măsură ia în considerare observațiile. Acestea trebuie doar să își justifice punctele de vedere în fața organismului de control al impactului⁴; observațiile și justificările nu sunt publice și nu sunt puse la dispoziția Consiliului național.

Evaluarea impactului de gen

Din ianuarie 2013, administrația publică trebuie să furnizeze o evaluare a impactului de gen pentru fiecare nou proiect de lege, regulament sau proiect major cu consecințe bugetare. Evaluarea cuprinde definirea obiectivelor, rezultatelor și indicatorilor și analiza impactului substanțial în diferite domenii de politică (așa-numitele "dimensiuni ale impactului"). Domeniile de impact sunt bugetele publice, afacerile sociale, copiii și tinerii, protecția consumatorilor, sarcina administrativă pentru cetățeni și întreprinderi, întreprinderile, economia și mediul. Domeniile de impact care depășesc anumite criterii de materialitate trebuie să fie evaluate în detaliu.

⁴ Este vorba despre abordarea de tip „conformare sau explicare”.

Egalitatea de gen este una dintre dimensiunile de impact și se concentrează asupra oricărui efect asupra egalității dintre femei și bărbați pe care proiectele inițiate de ministerele de resort l-ar putea avea și care, altfel, ar putea fi ușor trecute cu vederea. Dimensiunea egalității de gen cuprinde mai multe domenii:

- Plăți către persoane fizice sau juridice: Bărbații și femeile pot beneficia în grade diferite de plățile către persoane fizice sau juridice. Absorbția și cei care beneficiază indirect sunt astfel estimați în funcție de gen.
- Ocuparea forței de muncă, venituri și educație: Această parte analizează distribuția noilor locuri de muncă între bărbați și femei, evoluția diferenței de remunerare între femei și bărbați și participarea bărbaților și femeilor la ofertele educaționale.
- Munca neremunerată: Distribuția muncii neremunerate între bărbați și femei în ceea ce privește îngrijirea copiilor, treburile casnice, îngrijirea bolnavilor și a persoanelor în vârstă și munca voluntară formală și informală este încă foarte inegală. În special atunci când serviciile publice sunt reduse sau extinse, trebuie să se ia în considerare impactul asupra muncii neremunerate pentru bărbați și femei.
- Venituri publice: Chiar și schimbările aparent neutre din punct de vedere al genului asupra veniturilor publice pot avea un impact foarte diferit asupra bărbaților și femeilor. În consecință, trebuie evaluată distribuția sarcinilor fiscale și a scutirilor, precum și cauzele de scutire între bărbați și femei.
- Procesele decizionale și organismele decizionale și organismele decizionale: Femeile și bărbații nu sunt încă reprezentați în mod egal în procesele decizionale și în organismele decizionale. Ori de câte ori se numește un nou organism decizional sau se modifică prin lege unul existent, trebuie evaluată participarea preconizată a bărbaților și femeilor.
- Sănătate: În domenii precum prevenirea, produsele medicale, factorii de stres fizic și psihologic și obiceiurile de viață, nevoile și situațiile femeilor și bărbaților pot fi foarte diferite. În această parte a dimensiunii impactului, trebuie să se precizeze dacă și cum au fost luate în considerare aceste diferențe.

Biroul federal de gestionare a performanței asigură o calitate uniformă a informațiilor privind genul în evaluările de impact. În plus, o evaluare internă trebuie să aibă loc în termen de cinci ani. Indicatorii și etapele prevăzute pentru obiectivele definite și impactul preconizat sunt comparate cu situația reală; în plus, se verifică existența oricărui impact suplimentar. Pe baza acestor constatări, se evidențiază orice potențial existent pentru o mai bună realizare a obiectivelor definite, reducerea costurilor sau reducerea efectelor neintenționate. În fiecare an, la 30 aprilie, vicedirecția raportează Consiliului Național cu privire la evaluările de impact din ministerele de resort, pe baza rapoartelor standardizate care trebuie prezentate de diferitele entități guvernamentale.

Parlamentarii discută informațiile privind bugetarea pe criterii de gen, după cum s-a menționat mai sus, atunci când guvernul își prezintă bugetul și, de asemenea, în cadrul noilor legi, în cadrul reuniunilor în comisie și în plen. Consiliul Național poate, de asemenea, să sugereze și să aprobe amendamente privind informațiile respective.

După cum s-a menționat mai sus, Consiliul național primește un raport anual cu evaluarea integrării dimensiunii de gen în bugetul anual⁵. Obiectivele, măsurile asociate și valorile-țintă ale indicatorilor sunt evaluate în cadrul unei scale în cinci categorii: depășit, realizat pe deplin, realizat în principal, realizat parțial, nerealizat. Raportul este prezentat Parlamentului de către Biroul federal de gestionare a performanței la data de 31 octombrie a fiecărui an.

În plus, Consiliul național primește un raport anual privind toate evaluările de impact⁶ la data de 31 mai a fiecărui an. Un capitol al raportului Biroului de gestionare a performanței include informații privind toate evaluările de impact cu o dimensiune de gen evaluată.

Aceste două rapoarte sunt discutate în cadrul Comisiei pentru buget. Pentru o discuție mai intensă și dezvoltarea în continuare a informațiilor privind egalitatea de gen, în 2016 a fost înființat un subcomitet mai restrâns, în cadrul căruia funcționarii ministerului sunt disponibili pentru a răspunde întrebărilor (inclusiv celor tehnice) din partea deputaților. Administrația publică primește feedback direct de la deputați, ceea ce promovează îmbunătățirea generală a bugetării în funcție de gen. Ministrul de resort poate fi, de asemenea, chestionat cu privire la rezultatele evaluării în cadrul Comisiei pentru buget.

Informațiile privind bugetarea de gen sunt prezentate de ministerele de resort, individual. În Austria, bugetarea de gen este, în special, un subiect important în cadrul lucrărilor Comisiei pentru buget și finanțe. Aici este discutată ca parte a deciziei bugetare anuale și a raportului privind evaluarea informațiilor referitoare la bugetarea de gen. Bugetul de gen este, de asemenea, dezbătut în cadrul noii legislații, ca parte a evaluării impactului. Evaluarea impactului asupra integrării dimensiunii de gen în buget pentru noua legislație este, de asemenea, discutată în cadrul comitetelor sectoriale respective.

Deputații oferă feedback cu privire la rapoarte în cadrul reuniunilor comisiei. Funcționarii publici pot răspunde la acest feedback în următoarele lor rapoarte.

Informațiile și analizele furnizate de Biroul bugetar parlamentar (BPB) sunt adesea utilizate de deputați ca bază pentru activitatea lor și pentru întrebările adresate în cadrul comisiei. Cu toate acestea, BPB primește, de asemenea, feedback din partea administrației în cadrul reuniunilor la care organizația este invitată.

⁵ Raportul privind bugetarea de gen din 2022: https://oeffentlicherdienst.gv.at/wp-content/uploads/2023/10/231017_Bericht-WO-Gleichstellungsbericht-2022_WEB.pdf (limba germană)

⁶ Link raport 2022: https://oeffentlicherdienst.gv.at/wp-content/uploads/2023/05/WFA-Bericht-2022_Web.pdf (limba germană)

Deputații din comisiile sectoriale pot participa la lucrările comisiei pentru buget la momentul discuției bugetare anuale și atunci se discută, de asemenea, informațiile privind bugetarea de gen.

În Parlamentul austriac există, de asemenea, o comisie specială pentru egalitatea de gen. Principalele atribuții ale acestei comisii vizează legislația (și inițiativele legislative) în materie de egalitate de tratament, lupta împotriva discriminării între femei și bărbați și egalitatea de tratament în toate domeniile politice. În cadrul acestei comisii se discută, de asemenea, date și informații privind bugetarea de gen, în principal în contextul noii legislații.

Consultarea parlamentară privind bugetarea bazată pe performanță și bugetarea pe criterii de gen face parte din mandatul Biroului bugetar parlamentar (BPB). Încă de la înființarea sa, BPB s-a concentrat pe promovarea dezbaterii parlamentare pe această temă.

În acest context, BPB elaborează o prezentare generală privind bugetarea de gen (prezentare generală a obiectivelor, măsurilor și indicatorilor) pentru a îmbunătăți transparența; analizele bugetare ale BPB includ întotdeauna o secțiune cuprinzătoare privind bugetarea de gen. Analiza bugetării în funcție de gen include întotdeauna și aspecte precum calitatea informațiilor furnizate, nivelul de ambiție al obiectivelor, adecvarea și dezvoltarea indicatorilor relevanți (inclusiv în comparație internațională), lipsa datelor dezagregate în funcție de gen, lipsa de coordonare între ministere și lipsa unei strategii globale, în special în domeniul genului.

BPB efectuează analize independente ale bugetului în funcție de gen ca parte a discuției privind bugetul anual și evaluarea impactului. Analizele sunt, de asemenea, prezentate cu privire la raportul de evaluare privind bugetarea de gen. Bugetarea în funcție de gen este un subiect pe parcursul întregului proces de gestionare a bugetului și, prin urmare, analizele sunt, de asemenea, prezentate pe parcursul întregului proces.

BELGIA

La 12 ianuarie 2007, Belgia a adoptat [Legea pentru monitorizarea punerii în aplicare a rezoluțiilor Conferinței mondiale privind femeile, desfășurată la Beijing în septembrie 1995, și pentru integrarea dimensiunii de gen în toate politicile federale.](#)

La Art. 2 din această lege se prevăd următoarele:

Art. 2 (1) Guvernul asigură punerea în aplicare a obiectivelor celei de-a patra Conferințe mondiale privind femeile, care a avut loc la Beijing în septembrie 1995, și mai ales integrarea dimensiunii de gen în toate politicile, măsurile, **întocmirea bugetului** sau acțiunile pe care le întreprinde, în vederea evitării sau corectării inegalităților dintre femei și bărbați. În acest scop, la începutul legislaturii, cu ocazia Declarației Guvernului, va prezenta, pentru toate politicile

urmărite, obiectivele strategice pe care intenționează să le atingă în cursul legislaturii, în conformitate cu obiectivele celei de-a patra Conferințe mondiale privind femeile, desfășurată la Beijing în septembrie 1995 și, în măsura posibilului, cu concluziile formulate de Forumul organizațiilor neguvernamentale, care s-a desfășurat în China în același timp cu Conferința mondială privind femeile.

(2) Fondurile aferente acțiunilor care vizează realizarea egalității între bărbați și femei sunt identificate pe departamente, servicii de stat gestionate separat, întreprinderi de stat și organizații de interes public într-o notă/într-un raport privind egalitatea de gen⁷ anexată la fiecare proiect de buget al cheltuieli generale.

(3) Fiecare ministru prezintă anual, cu ocazia discutării documentelor/notelor de politică generală, acțiunile, măsurile și proiectele care contribuie la realizarea obiectivelor strategice menționate în paragraful (1) și la promovarea egalității între femei și bărbați.

Art. 3 din aceeași lege prevede că fiecare ministru integrează dimensiunea de gen în toate politicile, măsurile și acțiunile care intră în competența sa și efectuează o analiză preliminară de impact a proiectelor de acte legislative și de reglementare asupra situației femeilor și bărbaților, cunoscută sub denumirea de „[test de gen](#)”. Punerea în aplicare a acestei dispoziții a fost detaliată în titlul 2 - capitolul 2 din [Legea de stabilire a diferitelor prevederi privind simplificarea administrativă din 15 decembrie 2013](#) și prin [Decret regal din 21 decembrie 2013 de punere în aplicare a titlului 2, capitolul 2 din legea din 15 decembrie 2013 cuprinzând diverse prevederi privind simplificarea administrativă](#).

În conformitate cu prevederile Legii din 15 decembrie 2013, analiza impactului unei reglementări presupune evaluarea efectelor potențiale ale oricărui proiect de reglementare asupra economiei, mediului, aspectelor sociale și administrației, anterior adoptării sale de către autoritatea politică. Această analiză este obligatorie pentru toate documentele înaintate Consiliului de Miniștri.

Potrivit prevederilor decretului regal din 21 decembrie 2013, analiza impactului vizează 3 obiective transversale (dezvoltarea durabilă ca obiectiv general de politică, egalitatea femeilor și bărbaților și coerența politicilor în favoarea dezvoltării) și aspecte privind taxele administrative și IMM-urile. Impactul proiectului este analizat folosind un formular tip alcătuit din două părți: o parte referitoare la autor și proiectul de reglementare și o analiză a impactului proiectului de reglementare asupra:

- dezvoltării durabile prin intermediul unor cuvinte cheie care să permită aprecierea evoluției către principalele obiective ale dezvoltării durabile: promovarea coeziunii sociale, adaptabilitatea economiei acestora la provocări

⁷ Nota privind egalitatea de gen conține detalierea modului în care perspectiva de gen va fi luată în considerare în timpul elaborării și punerii în aplicare a acțiunilor finanțate.

sociale și de mediu, conservarea mediului, responsabilitatea socială a autorității publice;

- egalității între femei și bărbați, IMM-uri, sarcini administrative și coerența politicilor în favoarea dezvoltării prin intermediul întrebărilor deschise pentru a evalua dacă și cum sunt urmărite obiectivele respective.

Analiza impactului unui proiect de reglementare asupra situației femeilor și bărbaților este realizată prin următoarele 5 întrebări deschise enumerate pe [site-ul Institutului belgian pentru egalitatea de șanse între femei și bărbați](#):

1. Care sunt persoanele afectate (direct și indirect) de proiect și care este componența de gen a acestui grup (acestor grupuri) de persoane?
2. Identificați eventualele diferențe între situațiile respective ale femeilor și bărbaților în chestiuni legate de proiectul de reglementare.
3. Limitează vreuna dintre aceste diferențe accesul la resurse sau exercitarea drepturilor fundamentale pentru femei sau bărbați (diferențe problematice)?
4. Luând în considerare răspunsurile la întrebările anterioare, identificați impactul pozitiv și negativ ale proiectului asupra egalității femeilor și bărbaților.
5. Ce măsuri pot fi luate pentru a atenua/compensa impactul negativ?

Art. 5 din legea din 12 ianuarie 2007 prevede că Guvernul trebuie să prezinte Parlamentului:

- un raport intermediar care să cuprindă monitorizarea progreselor realizate în vederea atingerii obiectivelor strategice privind egalitatea între femei și bărbați, o descriere a dificultăților întâmpinate pe parcurs și propunerile pentru a le soluționa;
- un raport de diagnostic la sfârșitul legislaturii, care compară situația la începutul și la sfârșitul legislaturii.⁸

În fiecare an, ministrul responsabil cu bugetul emite o circulară prin care stabilește orientările pentru elaborarea bugetului pentru anul următor. [Circulara din 25 aprilie 2008](#) menționa pentru prima dată principiul integrării dimensiunii de gen în buget (pct. 4.6) și prevedea că în anul 2008 accentul era pus pe sensibilizarea și formarea autorităților federale vizate, iar prevederile art. 2 din Legea din 12 ianuarie 2007 erau puse în aplicare în 2 etape: se așteaptă ca diferitele instituții să definească programele/proiectele de luat în considerare în scopul integrării dimensiunii de gen în bugetul anului 2009, iar în anul 2010 se pune în practică în întregime obligația de a întocmi un raport privind egalitatea de gen.

⁸ Aceste rapoarte pot fi consultate pe site-ul [Institutul belgian pentru egalitatea de șanse între femei și bărbați](#).

La 26 ianuarie 2010, a fost emis un [decret regal](#) care prevede elaborarea unui plan federal privind integrarea dimensiunii de gen în toate politicile în vederea evitării sau corectării eventualelor inegalități între femei și bărbați la fiecare început de legislatură. Acest fel plan este realizat de către un grup interdepartamental de coordonare înființat prin din decretul regal anterior menționat, iar [cel mai recent plan federal](#) acoperă perioada 2020-2024.

La 29 aprilie 2010, Ministrul federal al muncii și egalității de șanse a emis o [Circulară privind punerea în aplicare a bugetării de gen în conformitate cu legea din 12 ianuarie 2007](#), document care descrie procedura de implementare a bugetării de gen (pct. 4), prevede evaluarea impactului potențial al cheltuielilor publice asupra situației femeilor și bărbaților în cadrul procesului de elaborare a bugetului federal și clasifică alocarea fondurilor în 3 categorii: (1) fonduri pentru domenii care vizează funcționarea internă sau nu au o dimensiune de gen; (2) fonduri pentru acțiunile care vizează în mod specific realizarea egalității între femei și bărbați (menționate în art. 2 alin. (2) din legea din 12 ianuarie 2007); (3) fonduri pentru proiectele care vizează o politică publică și au o dimensiune de gen, cu excepția cheltuielilor cu personalul care fac parte din prima categorie. Fondurile care se încadrează în categoria 3 trebuie să facă obiectul unei analize aprofundate a dimensiunii de gen.

Tot în anul 2010, [Institutul belgian pentru egalitatea de șanse între femei și bărbați](#) a publicat un [Manual pentru aplicarea bugetării de gen](#) pentru a încuraja și facilita implementarea bugetării de gen. De asemenea, tot acest institut realizează [un raport de evaluare bianual](#) privind aplicarea Circularei privind punerea în aplicare a bugetării de gen din 29 aprilie 2010.

FINLANDA

În legislația finlandeză nu există obligația de a implementa bugetarea de gen, dar există instrucțiuni obligatorii emise de Ministerul Finanțelor⁹ cu privire la modul de includere a perspectivelor de gen în proiectele de buget și la modul de raportare a impactului preconizat asupra egalității de gen în proiectele de buget. Prin urmare, bugetarea de gen este utilizată pe scară largă în majoritatea ministerelor (EIGE, 2022). În cadrul tuturor ministerelor funcționează un grup de lucru pentru egalitatea de gen, fiecare minister trebuind să includă în proiectele de buget o și o evaluare sumară a activităților bugetare cu efecte semnificative asupra genului.

Ministerul finlandez al Finanțelor este responsabil pentru pregătirea și formularea propunerii de buget de stat, care conține trei teme, una dintre acestea fiind bugetarea de gen. Textele din propunerea de buget referitoare la problemele de gen sunt transmise spre analiză Parlamentului alături de celelalte documente privind bugetul de stat.¹⁰

⁹ Nu au putut fi identificate aceste instrucțiuni.

¹⁰ Răspunsul Finlandei la solicitarea ECPRD nr. 5660 – Gender Budgeting

Potrivit [raportului din 2023 privind bugetarea de gen în țările membre OCDE¹¹](#):

- Finlanda se numără printre statele OCDE care au o experiență relativ îndelungată în ceea ce privește bugetarea de gen, implementând conceptul încă din anul 2006;
- Finlanda se numără printre statele OCDE în care este necesar ca proiectele de buget să fie însoțite de informații privind bugetarea de gen;
- Guvernul finlandez a menționat în chestionarul care stă la baza raportului OCDE că, în ciuda tradiției îndelungate a țării de evaluare a impactului propunerilor legislative asupra egalității de gen, evaluarea impactului măsurilor bugetare asupra egalității de gen este afectată de disponibilitatea insuficientă a datelor dezagregate.

FRANȚA

Bugetarea de gen a fost introdusă, ca proiect pilot, în anul 2018 de către Comitetul ministerial pentru egalitate între bărbați și femei. Proiectul s-a bazat pe implicarea voluntară. Următoarele ministere au utilizat bugetarea de gen pentru programele specifice: Ministerul Agriculturii, Ministerul Solidarității și Sănătate, Ministerul Culturii, Ministerul pentru Coeziunea Teritoriilor și Secretariatul de Stat pentru Egalitatea de șanse.

A fost creat totodată și un instrument pentru schimbul de documente și informații privind metodologia specifică. Fiecare minister a fost invitat să lucreze la o singură acțiune pentru a identifica cheltuielile care abordează direct reducerea inegalității de gen. La sfârșitul anului 2019, în baza observațiilor și monitorizării, proiectul pilot a fost revizuit. Principala concluzie a fost că o obligație constituțională sau legislativă pentru bugetarea de gen a lipsit, ceea ce a avut un efect negativ asupra rezultatelor vizate. În scopul introducerii bugetării în funcție de gen în cadrul legal existent, a fost modificată [Legea organică din 2001 \(LOLF\) a finanțelor publice](#).

Până în prezent, procesul a fost aplicat la nivel regional, dar ar putea fi aplicat la nivel național, integrându-l în bugetul general al republicii.

Există mai multe documente bugetare care utilizează o abordare de gen în cuprinsul lor. În bugetul de stat există, de exemplu, [Programul nr. 137 Egalitate între femei și bărbați](#), care a cunoscut o creștere spectaculoasă (ca alocare de resurse): de la 22 de milioane EUR în 2017 la 65 de milioane EUR în 2023.

Această creștere a resurselor permite, în special, intensificarea luptei împotriva violenței sexuale și de gen, lansarea de noi proiecte pentru a spori siguranța victimelor și îmbunătățirea parcursului acestora, precum și îmbunătățirea accesului la drepturi prin creșterea resurselor rețelei de centre de informare privind drepturile femeilor și ale familiei. Creșterea finanțării se înscrie în consolidarea abordării parteneriale dintre

¹¹ Raportul se bazează pe răspunsurile guvernelor statelor membre OCDE la chestionarul din 2022 privind bugetarea de gen.

guvern și sectorul asociativ, care trebuie dezvoltată în continuare pentru a-și asigura partea materială, pentru a consolida coordonarea unui țesut asociativ fragmentat și pentru a putea stabili obiective clare și pe termen lung.

Programul 137 urmărește să impulsioneze și să coordoneze acțiunile legate de egalitatea între femei și bărbați în viața profesională, economică, politică și socială, promovarea drepturilor, prevenirea și combaterea violenței bazate pe gen. Ministerul egalității între femei și bărbați, diversității și egalității de șanse își desfășoară acțiunea într-un cadru interministerial în care există angajamentele fiecărui minister în jurul a trei domenii prioritare de intervenție:

- promovarea drepturilor femeilor, prevenirea și combaterea violenței sexiste și sexuale și a sistemului de prostituție, inclusiv la locul de muncă;
- egalitatea între femei și bărbați în viața profesională, economică, politică și socială;
- cultura egalității și lupta împotriva stereotipurilor.

Există și un important document de sinteză (documentul de politică transversală DPT) care prezintă toate fondurile dedicate egalității de gen (3,3 miliarde de euro în credite ce au fost angajate până în 2023). Acesta este [Raportul de informare al delegației pentru drepturile femeilor și egalitate de șanse între femei și bărbați privind proiectul de buget pentru 2023](#).

Bugetul de gen a făcut, în iulie 2023, obiectul unui [Raport al Delegației Adunării Naționale pentru drepturile femeilor](#). Raportul stabilește trei modalități de îmbunătățire a elaborării documentelor bugetare luând în considerare aspectele de gen:

„În primul rând, cu punerea în aplicare a acestei abordări a egalității într-un număr tot mai mare de țări cu culturi politice și juridice diferite, precum și în / de către unele dintre autoritățile noastre locale. În al doilea rând, cu / prin elaborarea primului buget verde, un instrument valoros de arbitraj bugetar care garantează că cheltuielile publice contribuie la tranziția ecologică sau, cel puțin, că impactul lor negativ este minim. În cele din urmă, cu experimentul "bugetelor care integrează egalitatea", desfășurat de diferite ministere - despre care, cu toate acestea, se poate spune că nu a avut nici durabilitatea, nici efectele așteptate. Evaluarea acestui experiment relevă o lipsă de punere în aplicare și de perspectivă, o lipsă de date care să îl alimenteze și prea puțină coordonare între ministere, ceea ce a condus la dificultăți metodologice.

Facem recomandări de-a lungul a patru linii, dintre care trei sunt naționale și se la ele se referă mai precis (această audiere).

Prima prioritate o reprezintă stabilirea unui cadru juridic, care necesită un puternic impuls politic. Acesta ar putea lua forma, din următoarea lege de programare a finanțelor publice (LPFP), unui obiectiv cuantificabil de reducere a proporției cheltuielilor care au un impact negativ asupra egalității între femei și bărbați. Pe termen lung, considerăm că înscrierea principiului BIE în LOLF (Loi organique relative aux lois de finances¹²), care reglementează finanțele noastre publice, ar fi cea mai bună modalitate de a permanentiza această abordare și de a-i permite să

¹² Trad.: lege organică privind finanțele

supraviețuiască schimbărilor politice. Controlul parlamentar ni se pare, de asemenea, esențial, în special prin îmbunătățirea și clarificarea documentului de politică transversală (DPT) și prin aprofundarea studiilor de impact care însoțesc proiectele legislative. În acest scop, se recomandă în special un audit al codurilor sursă ale principalelor modele econometrice ale statului, în ceea ce privește egalitatea de gen.

Al doilea aspect al abordării bugetare a egalității este o fază inițială de încadrare metodologică aprofundată, care este, de asemenea, esențială. Pe lângă sprijinul politic și cadrul juridic, aceasta implică definirea clară a metodei care urmează să fie utilizată și a domeniului de cheltuieli vizat. Am considerat că, după exemplul de succes al bugetului verde, o misiune comună ar putea fi încredințată Inspectoratului General al Finanțelor (IGF) și SDFE (Service des droits des femmes et de l'égalité¹³), pentru a defini abordarea și apoi pentru a o gestiona. Acest lucru ar permite definirea unei metode adaptate atât la contextul nostru juridic și bugetar, cât și la diferitele categorii de cheltuieli abordate. De asemenea, ar fi necesar să se definească traiectoria care ar permite extinderea progresivă a abordării la domeniul de aplicare al cheltuielilor de stat - acordând prioritate măsurilor anului - fără a omite veniturile acestuia. Bugetul asigurărilor sociale ar trebui, de asemenea, să fie luat în considerare, la fel ca și cheltuielile pentru contractele publice. Toate acestea vor necesita adaptarea aplicațiilor de gestionare și formarea personalului, care pare să fi lipsit în timpul experimentului de bugetare a egalității.

A treia prioritate a abordării este dialogul dintre serviciile statistice și diferitele ministere. Acest dialog este esențial pentru ca datele relevante, specifice genului, să fie introduse în datele privind performanța și pentru ca toți indicatorii din modelul bugetar să fie defalcați în sub-indicatori specifici genului. În opinia noastră, progresul în acest domeniu este încă prea lent; am observat o lipsă clară de cooperare între departamentele de management și cele de statistică. În acest sens, considerăm că ar fi oportun să se lanseze, sub egida Conseil national de l'information statistique¹⁴ (CNIS), o adunare generală privind statisticile oficiale de gen și să se evalueze dacă ar fi oportun să se creeze, în cadrul INSEE, un serviciu transversal dedicat acestei probleme. În cele din urmă, în cadrul punerii în aplicare a bugetării în funcție de gen, este esențial ca cei implicați în statisticile oficiale să fie implicați de la început, cei care conduc inițiativa trebuind să precizeze care sunt nevoile lor și ce date se așteaptă".

Trebuie remarcat faptul că mai multe autorități locale, în special orașe, își prezintă bugetele folosind abordarea de gen. Un astfel de exemplu este Strasbourg: <https://www.strasbourg.eu/-/l-egalite-de-genre-appliquee-au-budget> .

¹³ Trad.: Serviciul pentru drepturile femeilor și egalitate

¹⁴ Trad.: Consiliul național pentru informație statistică

GERMANIA

În Germania, bugetarea de gen nu a fost încă pusă în aplicare la nivel federal. Deși ar fi posibil, în principiu, să se pună în aplicare bugetarea de gen ca principiu comun la nivel federal, acest lucru nu s-a întâmplat încă.

Cu toate acestea, în conformitate cu secțiunea 2 din [Regulamentul comun de procedură al ministerelor federale \(GGO\)](#), în politica de cheltuieli trebuie să se ia în considerare și aspectele de gen.

În consecință, egalitatea între femei și bărbați este un principiu director consecvent și trebuie promovată în toate măsurile politice, normative și administrative ale ministerelor federale în domeniile lor de activitate ("gender mainstreaming").

Aceasta reprezintă o ancorare a bugetării pe criterii de gen în practica administrativă a guvernului federal. Acordul de coaliție al guvernului federal prevede faptul că bugetarea de gen ar trebui dezvoltată în continuare la nivel federal în ceea ce privește analiza impactului măsurilor de politică financiară asupra egalității de gen și aplicată planurilor individuale adecvate.

În acest scop, trebuie identificate planuri individuale adecvate. Nu este clar, momentan, cum va fi pus în aplicare planul coaliției (încă la guvernare). Pe de altă parte, bugetarea de gen face parte din Programul Operațional Federal al Fondului Social European (FSE) din perioada de finanțare 2007-2013. Bugetarea în funcție de gen este, de asemenea, frecvent aplicată la nivelul autorităților locale, precum și în diferite state federale, cum ar fi Berlin și statul liber Turingia.

Principalul organism guvernamental pentru egalitate este reprezentat de Divizia pentru egalitatea de gen din cadrul Ministerului Familiei, Persoanelor în vârstă, Femeilor și Tinerilor (Abteilung "Gleichstellung", Bundesministerium für Familien, Senioren, Frauen und Jugend - BMFSFJ). Principalele sale funcții sunt elaborarea politicii privind egalitatea de gen pentru guvern și monitorizarea progreselor înregistrate în realizarea egalității de gen, de exemplu prin intermediul Raportului privind egalitatea (Gleichstellungsbericht) și al Atlasului egalității (Gleichstellungsatlas). Această divizie efectuează cercetări privind egalitatea de gen, pe lângă publicarea și diseminarea de informații privind egalitatea de gen pentru informarea și formarea publicului. De asemenea, este responsabilă de integrarea considerațiilor privind egalitatea de gen în afacerile UE și internaționale ale Germaniei.

Agencia Federală împotriva Discriminării (Antidiskriminierungsstelle des Bundes - ADS) este organismul independent pentru egalitatea de șanse din Germania. Printre funcțiile sale legate de egalitatea de gen se numără efectuarea de cercetări privind egalitatea de gen, integrarea aspectelor legate de egalitatea de gen în afacerile UE și internaționale, publicarea și diseminarea de informații legate de egalitatea de gen și organizarea de cursuri de formare și, cel mai important, acordarea de sprijin juridic victimelor discriminării pe motive de sex sau gen.

În Bundestag (Camera inferioară a Parlamentului Federal al Germaniei), Comisia pentru afaceri familiale, persoane în vârstă, femei și tineret (Ausschuss für Familie, Senioren, Frauen und Jugend) este una dintre cele 23 de comisii permanente care a fost înființată în urma ultimelor alegeri din ianuarie 2018. Aceasta se concentrează pe politicile familiale, copii și tineri, familie și muncă, precum și pe promovarea egalității de gen.

În Bundesrat (Camera superioară a Parlamentului Federal al Germaniei), propunerile legislative care au trecut de 3 lecturi în Bundestag trebuie să fie prezentate Comisiei pentru femei și tineret (Ausschuss für Frauen und Jugend des Bundesrates). Comitetul, care reprezintă toate cele 16 regiuni federale, se ocupă de proiectele de lege în domeniul egalității, al copiilor și tinerilor și al funcției publice.

Nu există o obligație legală explicită de a realiza bugetarea în funcție de gen, însă integrarea dimensiunii de gen este consacrată ca principiu director universal în Regulamentul de procedură comun al ministerelor federale. În această privință, alineatul 2 din Regulamentul de procedură comun al ministerelor federale (Gemeinsame Geschäftsordnung der Bundesministerien; GGO) prevede faptul că "Poziția egală a bărbaților și femeilor este un principiu director transversal care ar trebui promovat în toate acțiunile politice, juridice și administrative ale ministerelor federale în toate domeniile lor de competență". Pe baza interpretării acestui angajament, unele ministere de resort utilizează bugetarea de gen în bugetele ministeriale. (<https://eige.europa.eu/gender-mainstreaming/countries/germany#toc-references>)

GRECIA

În Grecia, punerea în aplicare a principiului egalității de șanse și de tratament între bărbați și femei în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă este reglementată de [Legea 3896/2010](#), astfel cum a fost modificată prin articolul 22 alineatul (2) din [Legea 4604/2019](#). În conformitate cu articolul 1 din Legea 3896/2010: "Scopul prezentei legi este de a asigura punerea în aplicare a principiului egalității de șanse și al egalității de tratament între bărbați și femei în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă, în ceea ce privește: a) accesul la un loc de muncă, inclusiv dezvoltarea carierei și formarea profesională; b) condițiile de muncă și termenii și condițiile de angajare, inclusiv remunerarea; și c) sistemele profesionale de securitate socială, astfel cum sunt prevăzute de dispozițiile Directivei UE 2006/54/CE". Concret, articolul 4 alin.1 și 2 din aceeași lege prevede că: "1. Bărbații și femeile au dreptul la remunerație egală pentru aceeași muncă. 2. În cazul în care se utilizează un sistem de clasificare pentru a determina remunerația, acest sistem trebuie să se bazeze pe criterii comune pentru bărbații și femeile care sunt angajați/e și trebuie să fie impus astfel încât să prevină orice discriminare pe motive de sex".

În plus, în conformitate cu articolul 11 alineatul (1) din aceeași lege: "Orice formă de discriminare directă sau indirectă bazată pe sex sau pe starea civilă este interzisă în ceea ce privește accesul la un loc de muncă sau la o activitate independentă sau la viața profesională în general, inclusiv criteriile de selecție și recrutare, indiferent de sectorul de activitate și la toate nivelurile ierarhiei profesionale". În ceea ce privește evoluția în carieră, articolul 12 prevede că: "Orice formă de discriminare directă sau indirectă bazată pe sex sau pe starea civilă a unui angajat este interzisă în ceea ce privește condițiile de angajare și de muncă, promovarea, precum și conceperea și punerea în aplicare a sistemelor de evaluare a personalului". Articolul 25 alin.1 din aceeași lege: "[Ombudsmanul](#) este organismul de monitorizare și promovare a punerii în aplicare a principiului egalității de șanse și al egalității de tratament între bărbați și femei în domeniul de aplicare a dispozițiilor prezentei legi".

În plus, proiectul intitulat: "[SHARE - Promovarea echilibrului între viața profesională și cea privată în întreprinderi și o mai bună împărțire a îngrijirilor între bărbați și femei](#)" este implementat de Parteneriatul Secretariatului General pentru Politica Familiei și Egalitatea de Gen (coordonator), Centrului de Cercetare pentru Egalitate (KETHI în greacă) și Organizației pentru Abilitarea Profesională a Femeilor - Women On Top. Programul / parteneriatul își propune să contribuie la abordarea rolurilor familiale tradiționale de gen și la promovarea reconcilierii vieții profesionale cu viața privată, punând accentul pe mediile de lucru ale întreprinderilor, prin luarea în considerare a priorităților europene și naționale relevante și prin dezvoltarea de activități complementare care abordează domeniul într-un mod multidimensional și multi-fațetat. Parte a acestui program este *Eticheta de egalitate pentru întreprinderi*, menționată la articolul 21 alineatul (1) din Legea 4604/2019, astfel cum a fost modificată prin articolul 21 din Legea 4808/2021: "Organismul competent al Ministerului Muncii și Afacerilor Sociale recompensează întreprinderile din sectorul public și privat care se disting prin punerea în aplicare a politicilor de egalitate de tratament și de șanse pentru femeile și bărbații care lucrează, precum și a politicilor de prevenire și combatere a violenței și hărțuirii prin acordarea unei etichete de egalitate".

În ceea ce privește problema sub-ocupării în rândul femeilor din Grecia, recenta [Decizie ministerială comună 25179/2023](#) stabilește un program de subvenții pentru întreprinderi pentru angajarea a 5 000 de șomeri cu vârste cuprinse între 18 și 66 de ani, cu accent pe economia ecologică și pe femei. După cum se menționează la articolul 1 alineatul (1) din această decizie, scopul programului este de a reduce efectele șomajului și de a asigura coeziunea socială, în special pentru cele mai vulnerabile grupuri de populație, cum ar fi femeile șomere, și de a sprijini tranziția către economia ecologică prin crearea de noi locuri de muncă subvenționate.

Articolul 11 par.1-3 din [Legea 4604/2019](#) prevede că: "1. Dimensiunea de gen este reflectată în bugetele ministerelor și ale persoanelor juridice de drept public, precum și în bugetele persoanelor juridice de drept privat, care aparțin guvernului elen. În acest scop, fiecare minister trimite, pentru sine și pentru organismele supravegheate de acesta și Secretariatului General pentru Egalitatea de Gen, la o lună de la pregătirea și aprobarea bugetului organismelor menționate la paragraful anterior, un raport care conține elementele care contribuie la realizarea obiectivelor din prezentul articol, precum și planurile acestora pentru anul următor.

2. Fiecare entitate menționată la alineatul (1) asigură formarea personalului implicat în pregătirea bugetelor și acțiunilor sale. Activitatea de formare este sprijinită de Secretariatul General pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați, de Centrul de Cercetare pe Probleme de Egalitate și de Centrul Național pentru Administrație Publică și Administrație Locală. Prin decizia ministerului de interne și a ministerului reconstrucției administrative, se pot stabili conținutul, metoda, durata, procedura de formare, metoda de cooperare a organismelor relevante, precum și orice altă chestiune relevantă.

3. Prin decizia ministerului de finanțe și de interne, care este emisă în termen de șase luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi, se reglementează detaliile pentru elaborarea bugetului referitor la creditele de la alineatul (1) și se specifică metoda de reflectare a dimensiunii de gen".

În Grecia, aplicarea principiului egalității de tratament indiferent de rasă, culoare etc. este reglementată separat prin [Legea 4443/2016](#). În special, după cum se menționează la articolul 1 alineatul (1): "Scopul dispozițiilor prezentei legi este de a promova principiul egalității de tratament și de a combate discriminarea: a) din motive de rasă, culoare, origine națională sau etnică, caracteristici genetice b) din motive de religie sau convingeri, handicap sau boală cronică, vârstă, stare civilă sau statut social, orientare sexuală, identitate de gen sau caracteristici de gen în domeniul angajării și ocupării forței de muncă".

Această interdicție a discriminării se aplică tuturor persoanelor, în sectorul public și privat, și acoperă:

- a) condițiile de acces la locul de muncă și la angajare, inclusiv criteriile de selecție și condițiile de recrutare, precum și condițiile de promovare oficială și profesională;
- b) accesul la toate tipurile și la toate nivelurile de orientare profesională, ucenicie, formare profesională, reconversie și reorientare profesională, inclusiv dobândirea de experiență profesională practică;
- c) termenii și condițiile de muncă și de angajare, în special în ceea ce privește remunerarea, concedierea, sănătatea și securitatea la locul de muncă și în caz de șomaj, reabilitarea și reangajarea;
- d) statutul de membru și participarea la un sindicat al lucrătorilor sau al angajatorilor sau la orice organizație profesională, inclusiv avantajele și

obligățiile care decurg din participarea la acestea și, în special, dreptul de a vota și de a candida.

În plus, discriminarea pe motive de rasă, culoare, origine națională sau etnică, ascendență genealogică, atât în sectorul public, cât și în cel privat, este interzisă în ceea ce privește:

- (a) protecția socială, inclusiv securitatea socială și asistența medicală;
- (b) beneficiile sociale și facilitățile sau avantajele fiscale;
- (c) educația;
- (d) accesul la furnizarea de bunuri și servicii puse la dispoziția publicului, inclusiv locuințe.

În ceea ce privește sprijinul acordat femeilor antreprenor, [Serviciul Public de Ocupare a Forței de Muncă din Grecia \(DYPA\)](#) oferă "[Programul de subvenționare a inițiativelor de afaceri pentru angajarea tinerilor liber-profesioniști cu vârste cuprinse între 18 și 29 de ani, cu accent pe femei](#)". În special, scopul acestui program de 12 luni este de a promova munca independentă a tinerilor șomeri prin crearea de întreprinderi viabile, în timp ce cel puțin 60% dintre beneficiari vor fi femei șomere. Valoarea sprijinului pentru întreprinderile noi va fi de 14 800 EUR și va fi plătită în trei tranșe, după cum urmează: Prima tranșă de 4 000 EUR este emisă după începerea activității la biroul fiscal, urmată de a doua tranșă de 5 400 EUR după încheierea primelor șase luni ale perioadei de demarare, în timp ce a treia tranșă de 5 400 EUR vine după încheierea celei de-a doua jumătăți a anului de la începerea activității. Programul, cu un buget total de 61 200 000 EUR, este cofinanțat de statul elen și de Fondul social european/inițiativa pentru ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor, în cadrul Programului operațional "Dezvoltarea resurselor umane, educație și învățare pe tot parcursul vieții 2014 - 2020".

În plus, în cazul sectorului privat, există situații în care companiile private iau inițiative similare, de obicei în cadrul responsabilității sociale. De exemplu, cu ocazia Zilei Internaționale a Femeii și în contextul sprijinirii întreprinderilor mici, mijlocii și mari Banca Națională a Greciei, în cooperare cu Banca Europeană de Investiții, a oferit pentru prima dată în Grecia sprijin specific întreprinderilor care promovează antreprenorialul feminin și prezența femeilor în pozițiile de conducere. Scopul acestui program este de a îmbunătăți accesul întreprinderilor eligibile la finanțare bancară în condiții foarte favorabile, contribuind astfel la reducerea costurilor financiare cu care se confruntă întreprinderile grecești și la emanciparea profesională a femeilor. Într-o perioadă foarte scurtă de timp, Banca Națională a Greciei a canalizat lichidități în valoare de 25 de milioane EUR către întreprinderile eligibile, demonstrând în practică interesul său special pentru sprijinirea antreprenoriatului feminin.

În mod specific, atunci când vine vorba de cadrul juridic al unor astfel de inițiative, programe educaționale sau campanii de sensibilizare a opiniei publice menite să schimbe normele sociale inegale și să combată stereotipurile societale împreună cu prejudecățile față de femeile din mediul de afaceri, articolul 24 alin. 1 din Legea 4604/2019 prevede că: "Mass-media, tipărită sau digitală, și publicitatea sunt cele competente pentru promovarea egalității substanțiale de gen prin afișarea/promovarea unei imagini egale și fără stereotipuri de gen a persoanelor".

IRLANDA

În Irlanda, bugetarea de gen a fost introdusă ca proiect pilot în anul 2017. Domeniul de aplicare al inițiativei a fost extins, în cadrul bugetului pentru anul 2018, de la accentul exclusiv pe egalitatea de gen și la alte aspecte legate de egalitate (de șanse) precum dizabilitățile, dezavantajele socio-economice și sărăcia infantilă. Prin urmare, în Irlanda se utilizează noțiunea de equality budgeting/bugetarea bazată pe principiul egalității în locul celei de gender budgeting (PE, [2023](#)).

Equality budgeting „nu este despre crearea unui buget separat pentru măsuri specifice de egalitate, ci, mai degrabă, este vorba despre impactul asupra egalității al politicii bugetare și al tuturor veniturilor și cheltuielilor unui guvern”(Departamentul pentru Cheltuieli Publice și Reformă, [2017](#)). Equality budgeting presupune estimarea impactului potențial al măsurilor bugetare într-o serie de domenii (ex. sănătatea, educația și veniturile), precum și modul în care rezultatele variază în funcție de sex, vârstă, etnie etc. bugetarea bazată pe principiul egalității ajută factorii de decizie să anticipeze mai bine impactul măsurilor bugetare, îmbunătățind astfel procesul de luare a deciziilor la nivel guvernamental (EIGE, [2022](#)).

Începând din anul 2018, toate cele 18 departamente ale guvernului irlandez participă la punerea în aplicare a bugetării bazate pe principiul egalității. De asemenea, pentru implementarea acestui tip de bugetare au fost înființate Reteaua Interdepartamentală și Grupul Consultativ de Experti.

Reteaua Interdepartamentală este compusă din reprezentanți ai fiecărui departament din cadrul guvernului irlandez care cunosc foarte bine activitatea structurii în care lucrează și relevanța acesteia pentru realizarea obiectivelor de egalitate și incluziune.

Grupul consultativ de experți reunește reprezentanți ai departamentelor guvernamentale, ai autorităților și ale altor organisme care au un rol în promovarea egalității și oferă orientări strategice privind dezvoltarea și punerea în aplicare a politicii de bugetare bazată pe principiul egalității. Grupul este prezidat de Departamentul pentru Cheltuieli Publice și Reformă din cadrul guvernului irlandez (OCDE, [2023](#)). În raportul Bugetarea de gen în statele membre OCDE 2023, organizația internațională menționează faptul că „guvernele pot înființa un grup consultativ de experți cu competențe în economie, politică și egalitate de gen pentru a sprijini bugetarea de gen prin furnizarea de informații privind nevoile comunității și impactul politicilor. Implicarea

unui grup de experți poate, de asemenea, să sporească transparența și responsabilitatea acțiunilor guvernamentale și să asigure că aplicarea metodelor și instrumentelor de bugetare în funcție de gen este incluzivă și completă.”

În Irlanda, propunerile de acte normative care implică modificarea cadrului de reglementare, inclusiv transpunerea directivelor și implementarea regulamentelor, trebuie să includă o evaluare a impactului asupra cadrului de reglementare (Regulatory Impact Assessment - RIA). Chiar și în cazurile în care legislația nu impune realizarea unei RIA, trebuie prezentat impactul propunerii, printre altele, și asupra egalității de gen (care ar trebui să includă o evaluare a efectelor probabile ale politicii atât asupra femeilor, cât și asupra bărbaților și, dacă este necesar, pentru a se asigura că politica promovează egalitatea de gen), a persoanelor cu dizabilități și persoanele care se confruntă sau sunt expuse riscului de sărăcie sau excluziune socială (Departamentul pentru Cheltuieli Publice și Reformă, [2017](#)). Informații suplimentare cu privire la evaluarea propunerilor legislative se regăsesc în [Manualul Cabinetului](#), un ghid referitor la pregătirea chestiunilor care urmează să fie abordate în cadrul reuniunilor guvernamentale și în raportul din 2017 intitulat [Equality Budgeting: Proposed Next Steps in Ireland](#).

ITALIA

Bugetul de gen a fost introdus în Italia, ca proiect pilot, prin articolul 38 din [Legea nr. 196/2009](#) - legea finanțelor publice - introdusă prin Decretul legislativ nr.90/2016. Acesta a fost adoptat pentru a pune în aplicare o dispoziție prevăzută în Legea nr. 39/2011 care împuternicea guvernul să prevadă adoptarea, cu titlu experimental, a unui buget de gen, cu scopul de a evidenția impactul diferit al politicilor bugetare asupra femeilor și bărbaților, în ceea ce privește banii, serviciile, timpul și munca.

Decretul legislativ nr. 116/2018 a consolidat și mai mult bugetarea în funcție de gen în Italia, prin atribuirea sarcinii suplimentare de a promova egalitatea de gen prin politici publice, printr-o mai mare transparență în alocarea resurselor financiare și o analiză aprofundată a efectelor acestor politici din perspectiva de gen.

Criteriile și metodologia generală pentru elaborarea bugetului de gen sunt indicate în [Decretul Președintelui Consiliului de Miniștri din 16 iunie 2017](#). Acesta a încredințat Direcției Contabilitate Generală de Stat din cadrul Ministerului Economiei și Finanțelor coordonarea administrațiilor publice implicate în colectarea datelor care sunt necesare pentru elaborarea bugetului de gen.

Această funcție este îndeplinită de Direcția generală a contabilității de stat cu sprijinul Institutului Național de Statistică (un organism independent), al Departamentului pentru egalitatea de șanse al Președinției Consiliului de Miniștri și al Departamentului de Finanțe al Ministerului Economiei și Finanțelor.

Odată ce structura de guvernare a bugetului de gen a fost pusă în aplicare, bugetul de gen a fost elaborat din anul 2018, în mod experimental, ca un instrument ex post menit să evalueze impactul diferit al politicilor publice asupra femeilor și bărbaților. Scopul său principal a fost de a oferi o reprezentare/clasificare a posturilor bugetare pe baza unui criteriu de gen. Analiza care vizează o astfel de „reclasificare” atât a elementelor de venituri, cât și a cheltuielilor utilizează indicatori statistici care pot fi adecvați pentru a evidenția decalajele de gen.

În pofida progreselor înregistrate în ultimii ani pentru a dezvolta bugetarea în funcție de gen, aceasta nu a fost încă integrată pe deplin în procesul bugetar național, limitând astfel impactul pozitiv în această privință. Cu toate acestea, administrațiile centrale ale statului și Președinția Consiliului de Miniștri au încercat, prin intermediul bugetului de gen, să raporteze, la un nivel din ce în ce mai detaliat, acțiunile și orientările emise pentru a avea un impact asupra reducerii inegalității de gen.

De exemplu, Departamentul pentru Egalitate de Șanse din cadrul Președinției Consiliului de Miniștri a evidențiat, printre politicile promovate pentru reducerea diferențelor de gen: cotele de gen și egalitatea de șanse în administrația publică; violența sexuală și de gen; lupta împotriva stereotipurilor de gen. Ministerul Muncii și Politicilor Sociale a întreprins, de asemenea, o serie de acțiuni pentru îmbunătățirea echilibrului între viața profesională și cea privată și pentru realizarea egalității de gen și a emancipării femeilor. Cu toate acestea, mai sunt încă multe de făcut în ceea ce privește dezvoltarea unor sisteme de monitorizare eficiente, dotate cu indicatori de date pe gen din partea administrațiilor publice.

Semnale pozitive au fost generate de promulgarea primei [Strategii naționale pentru egalitatea de gen 2021-2026](#)¹⁵, în anul 2021. Planul național de redresare și reziliență ar putea aduce, de asemenea, o contribuție semnificativă.

Luând în considerare 5 domenii prioritare (muncă, venituri, competențe, timp și putere), a fost definit un set de indicatori pentru a măsura principalele aspecte ale fenomenului inegalității de gen.

Pentru acești indicatori, pe lângă valoarea actuală, este identificată și o valoare țintă, adică obiectivul specific și măsurabil care trebuie atins, ambele fiind instrumente menite să orienteze acțiunile guvernamentale și, în cele din urmă, să monitorizeze eficacitatea tuturor inițiativelor.

Scopul Strategiei naționale¹⁶ este de a atinge atât un obiectiv general în ceea ce privește un scor absolut în clasamentul EIGE ("să câștige 5 puncte"), cât și un obiectiv relativ în comparație cu alte țări europene, atât în cadrul orizontului de acțiune al Strategiei ("poziționare mai bună decât media Uniunii Europene până în 2026"), cât și în anii următori ("să ajungă în top 10 în 10 ani").

¹⁵ https://temi.camera.it/leg19/temi/19_t118_parit_di_genere.html

¹⁶ https://temi.camera.it/leg19/temi/19_t118_parit_di_genere.html

Guvernul, pornind de la bugetul de stat în care s-a introdus bugetarea de gen din anul 2016, publicat în anul 2018, a prezentat Parlamentului varianta finală a bugetării de gen, urmată de rapoarte periodice care au fost expuse până în prezent în cadrul audierilor subsecretarului de stat pentru economie și finanțe, însărcinat cu aspectele legate de bugetarea de gen, în fața comisiilor pentru buget ale Camerei Deputaților și Senatului Republicii.

În cele din urmă, cel de-al 6-lea buget de gen, raportat la anul fiscal 2021, a fost prezentat Parlamentului la data de 23 februarie 2023. Acesta a fost prezentat și discutat în cadrul unei audieri a unui subsecretar de stat pentru economie și finanțe, în fața comisiilor permanente menționate la paragraful anterior, la 27 aprilie 2023.

Analizând pe larg problema legată de examinarea parlamentară a impactului de gen al proiectelor de lege și al propunerilor legislative, în special în ceea ce privește legătura acestora cu bugetarea în funcție de gen, există încă un drum lung de parcurs în ceea ce privește punerea în aplicare a unei monitorizări a politicilor publice pe o bază structurală privind utilizarea bugetării în funcție de gen. Într-adevăr, bugetarea în funcție de gen este în primul rând o chestiune care ține de organismele parlamentare însărcinate cu chestiuni bugetare, pe de altă parte, reclasificarea posturilor bugetare pe baza criteriului de gen poate avea consecințe în ceea ce privește reformarea politicilor publice și a modalităților în care acestea sunt susținute financiar prin cheltuieli de stat.

Pentru a acoperi această lacună, Serviciul de cercetare¹⁷ al Camerei Deputaților a inițiat, începând cu 8 martie 2021 și cu titlu experimental, analiza impactului de gen ca o secțiune specifică a temelor sale de documentare. În prezent, analiza impactului de gen se efectuează exclusiv cu privire la proiectele de lege parlamentare programate pentru examinare preliminară în cadrul comisiilor permanente, așa cum prevede o directivă adoptată de parlament în contextul dezbaterii bugetului intern al Camerei Deputaților pentru anul 2020.

Ministerul italian al Economiei și Finanțelor a utilizat seturile de instrumente de gen ale **European Institute for Gender Equality** încă de la prima redactare experimentală a bugetului de gen, în anul 2018. Bugetul de gen oferă o gamă largă de indicatori de monitorizare pe care să se bazeze pentru a evalua procesul de punere în aplicare a Strategiei naționale pentru egalitatea de gen 2021-2026. Într-adevăr, unul dintre obiectivele actuale ale strategiei este de a îmbunătăți scorul Indicelui egalității de gen al EIGE cu 5 puncte până în 2026, prin îmbunătățirea performanței țării în 5 domenii prioritare: muncă, venituri, competențe, timp și putere.

În plus, Direcția generală a contabilității de stat efectuează studii privind diferențele de gen în economie și societate - chiar și cele care sunt dificil de măsurat - utilizând o gamă largă de indicatori care sunt actualizați anual și sunt disponibili în anexa 3 la Raportul anual către Parlament privind bugetarea de gen. Acești indicatori

¹⁷ <https://documenti.camera.it/leg19/dossier/pdf/ID0004.pdf>

provin nu numai din elaborarea Institutului Național de Statistică, ci și din alte surse naționale și internaționale, cum ar fi - în ultimul caz - Eurostat, EIGE și OECD.

În special, atât guvernul, cât și comisia bugetară a Camerei Deputaților fac referire în mare măsură la criteriile OECD privind bugetarea de gen ca parametru de evaluare a îmbunătățirii scenariului italian privind bugetarea de gen. Astfel, cum s-a subliniat, de exemplu, în ultimul raport către Parlament privind bugetarea în funcție de gen pentru anul 2021, prezentat în februarie 2023, datele colectate de OECD - care are o secțiune specifică, în cadrul Direcției Generale privind bugetul public ce încurajează adoptarea de bune practici privind bugetarea în funcție de gen - subliniază modul în care situația italiană cu privire la acest aspect s-a îmbunătățit în ultimii ani, permițând Italiei să se plaseze în cadrul nivelului intermediar al indicelui bugetului în funcție de gen în anul 2022.

În conformitate cu metodologia în vigoare privind bugetarea pe criterii de gen, procesul de bugetare (pe criterii de gen) începe în mod oficial (în fiecare an) odată cu publicarea Circularei Departamentului de Contabilitate Generală de Stat, de obicei primăvara, până la începutul lunii mai. Circulara stabilește indicații pentru reclasificarea cheltuielilor, în conformitate cu metodologia și criteriile prevăzute de Decretul președintelui Consiliului de Miniștri din iunie anul 2017.

Circulara conține, de asemenea, orientări pentru completarea a două chestionare: primul, privind politica de personal a ministerelor; al doilea, privind politicile sectoriale ale fiecărei administrații. Birourile de inspecție bugetară, înființate în fiecare minister care fac parte și din Departamentul contabilității generale de stat, verifică reclasificarea cheltuielilor efectuată de ministere și coerența acestora cu cele două chestionare și subdivizează alocările de cheltuieli în trei categorii principale:

- Cheltuieli "menite să reducă diferențele de gen";
- Cheltuieli care sunt "sensibile" la măsurile cu potențial impact asupra genului;
- Cheltuieli care sunt "neutre" în ceea ce privește impactul de gen.

Această metodologie pare să fie destul de asemănătoare, cel puțin în ceea ce privește structura sa generală, cu cea utilizată în contextul procesului bugetar al UE, prin care integrarea dimensiunii de gen este concepută prin urmărirea contribuției fiecărui proiect de politică și alocare de resurse la egalitatea de gen. Programele de cheltuieli, organizate în șase rubrici, primesc un punctaj de 0 dacă programul, potrivit Comisiei, nu are un impact semnificativ asupra egalității de gen și un punctaj de 0* dacă impactul asupra egalității de gen este identificat ca fiind probabil, dar neclar. Un scor de 1 înseamnă că egalitatea de gen este un obiectiv semnificativ al programului de finanțare UE în cauză, iar un scor de 2 arată că egalitatea de gen este obiectivul principal al programului.

Integrarea în buget poate fi aplicată unei varietăți de domenii dincolo de gen, inclusiv climatul și inegalitatea în sens mai larg. Din această perspectivă, sunt/erau în curs de desfășurare lucrări preliminare pentru punerea în aplicare a dispozițiilor

Planului național de redresare și reziliență referitoare la dezvoltarea abordării bugetare bazate pe gen. Într-adevăr, misiunea 1, componenta 1 a NRRP italian prevede că, începând cu legea bugetului pentru anul 2024, va fi inițiată o clasificare a elementelor de venituri și cheltuieli prevăzute în conformitate cu criteriile care stau la baza Obiectivelor de dezvoltare durabilă (ODD), în ceea ce privește bugetarea de gen și bugetarea de mediu.

Realizarea acestui obiectiv ar trebui să consolideze bugetarea de gen la nivel național, depășind experimentul actual și reușind să integreze integrarea dimensiunii de gen în procesul bugetar, de asemenea, cu referire la problemele de mediu și la inegalități.

În acest sens, Parlamentul a aprobat recent un amendament la decretul-lege nr. 13/2023 (articolul 51-bis), care prevede că, începând cu legea bugetului pentru perioada 2024-2026, ministrul economiei și finanțelor va prezenta Camerei și Senatului, în termen de 30 de zile de la prezentarea proiectului de lege a bugetului, anexe specifice care fac dovada cheltuielilor:

a) legate de promovarea egalității de gen prin politici publice și

b) cu impact asupra mediului sau legate de protecția, conservarea și utilizarea durabilă a resurselor naturale și a patrimoniului.

Aceste noi obligații pe care guvernul trebuie să și le asume reprezintă, de asemenea, posibilități de aplicare a integrării perspectivei de gen și a metodologiilor sale în alte domenii, în primul rând în politica de mediu, cu scopul de a pune bazele unor evoluții ulterioare în ceea ce privește aspecte precum urmărirea sociale și inegalitățile.

Decretul 86/202 privind egalitatea de gen la alegerile regionale poate fi accesat la https://temi.camera.it/leg19/post/il-decreto-legge-86-del-2020-sulla-parita-di-genere-nelle-elezioni-regionali.html?tema=temi/19_t118_parit_di_genere

PORTUGALIA

Bugetul de gen a fost introdus în 2017 în cadrul Legii bugetului de stat (pentru 2018). Legea prevede că fiecare instituție publică trebuie să prezinte un raport strategic care să analizeze impactul de gen al politicilor sale sectoriale și contribuția acestora la punerea în aplicare a bugetării în funcție de gen.

Bugetarea de gen face parte din [Strategia națională pentru egalitate și nediscriminare 2018-2030](#). Această strategie menționează în mod specific că ar trebui introduse mecanisme pentru a garanta integrarea egalității între bărbați și femei în toate administrațiile publice.

Portugalia a început cu proiectul pilot din 2018 care a inclus măsuri limitate privind bugetarea în funcție de gen. Legile bugetului de stat din 2021, 2022 și 2023 au

menținut dispoziția referitoare la bugetarea în funcție de gen. În plus, pentru prima dată în 2021, bugetul de stat a inclus un set de indicatori ai egalității de gen în domenii cheie: domenii-cheie de politică, de la tranziția digitală, la transporturi, protecție socială și infrastructură, salarizare și violența domestică, cu scopul de a promova o analiză anuală a impactului de gen al politicilor bugetare. Această dispoziție stipulează, de asemenea, necesitatea analizei datelor.

Bugetul de stat pentru 2018, aprobat prin [Legea nr. 114 din 29 decembrie 2017](#), la [articolul nr. 17](#), prevede obligația instituțiilor de a prezenta un raport strategic privind analiza de gen în politicile publice sectoriale respective și traducerea acestora în construirea bugetelor cu impact de gen (OIG). [Ghidul metodologic privind bugetul de stat cu impact de gen](#) a fost creat pentru proiectul pilot din 2018, cu scopul de a servi pentru practica de integrare a perspectivei de gen în procesul bugetar din Portugalia.

Bugetul de gen poate fi caracterizat ca fiind procesul prin care este evaluată contribuția bugetelor publice la realizarea egalității între femei și bărbați. Acest mecanism vizează identificarea implicațiilor pe care diferite opțiuni în materie de cheltuieli și venituri publice le au pentru femei și bărbați. Pe baza acestor informații, sunt introduse modificări, dacă este necesar, pentru a asigura/promova egalitatea între femei și bărbați.

Legile bugetului de stat pentru 2021, 2022 și 2023 au menținut dispoziția specifică privind bugetarea de gen, care include necesitatea de a garanta date dezagregate pe gen în toate entitățile publice. În cadrul legal conturat în Bugetul de Stat 2024 ([Legea nr. 82/2023, din 29 decembrie 2023](#)), putem evidenția prevederile articolului 15 Bugetul cu perspectivă de gen, respectiv:

- 1 - Bugetul serviciilor și organismelor integrează perspectiva de gen, identificând programele, activitățile sau măsurile care vor face obiectul unei analize a impactului acestora asupra realizării egalității între femei și bărbați.
- 2 - În cadrul programelor, activităților sau măsurilor respective, elaborate în conformitate cu alineatul precedent, serviciile și organismele procedează la publicarea datelor administrative dezagregate pe sexe.

În contextul acestei probleme, regimul juridic pentru evaluarea impactului de gen al actelor normative este stabilit prin [Legea nr. 4/2018, din 9 februarie 2018](#). Această legislație prevede o evaluare prealabilă a impactului de gen a proiectelor de acte normative elaborate de administrația centrală și regională, precum și a proiectelor de lege depuse la *Assembleia da República*¹⁸. Evaluarea impactului de gen, prevăzută la articolul 10, urmărește să asigure cuantificarea sau calificarea efectelor normei privind egalitatea între bărbați și femei și îndeplinirea obiectivelor politicii de egalitate.

Ca urmare, *Assembleia da República* a stabilit că fiecare inițiativă legislativă prezentată Parlamentului trebuie să fie însoțită de un raport de evaluare a impactului de gen, considerând aceasta ca fiind o cerință formală pentru admiterea proiectului de lege. Raportul de evaluare a impactului de gen este apoi analizat într-o notă tehnică, astfel cum se prevede în Regulamentul de procedură al Parlamentului. În plus,

¹⁸ Parlamentul portughez (lb. portugheză)

Comisia pentru afaceri constituționale, drepturi, libertăți și garanții (CACDLG) a parlamentului portughez este responsabilă pentru:

- evaluarea chestiunilor legate de egalitatea de gen și nediscriminare, ceea ce înseamnă că este de competența sa să monitorizeze, să supravegheze și să se pronunțe asupra acțiunii guvernului și a administrației în domeniile aflate sub responsabilitatea politică a Afacerilor Interne, care deține în prezent dosarul privind egalitatea de gen; și
- participă la reuniuni interparlamentare pe această temă și, în cele din urmă,
- primește și analizează rapoartele prezentate de entitățile guvernamentale, cum ar fi, de exemplu, rapoartele de monitorizare prezentate de [Comisia pentru cetățenie și egalitate de gen \(CIG\)](#).

Bugetul de gen este, de asemenea, prevăzut în [Strategia națională portugheză pentru egalitate și nediscriminare pentru perioada 2018-2030](#), adoptată prin [Rezoluția Consiliului de Miniștri nr. 61/2018 din 21 mai 2018](#) (text consolidat), care stipulează, ca obiective specifice, consolidarea mecanismelor care garantează integrarea perspectivei egalității între femei și bărbați în administrația publică și punerea în aplicare a articolului 17 din Legea nr. 114/2017 din 29 decembrie 2017 privind bugetarea de gen, menționată anterior.

În prezent, bugetarea în funcție de gen este o activitate încă în curs de elaborare / implementare în instituțiile publice. În consecință, nu există încă proceduri parlamentare instituționalizate de examinare a bugetelor de gen, în ciuda competențelor [Comisiei pentru afaceri constituționale, drepturi, libertăți și garanții \(CACDLG\)](#) din cadrul *Assembleia da República*, menționată mai sus.

Trebuie menționat și [Raportul de evaluare a impactului de gen](#), luat în considerare de guvern în cadrul bugetului de stat din 2023, în care evaluarea și aprecierea rezultatelor care urmează să fie obținute prin implementarea bugetului de stat, ia în considerare aspecte precum drepturile, accesul, resursele, normele și valorile sociale și culturale, în ceea ce privește bugetarea de gen.

[Consiliul portughez al finanțelor publice \(CFP\)](#) este un organism independent care are rolul de a supraveghea respectarea normelor bugetare și sustenabilitatea finanțelor publice în Portugalia, în monitorizarea punerii în aplicare a obiectivelor de dezvoltare durabilă (ODD). După cum se menționează în [Raportul privind bugetul de stat și obiectivele de dezvoltare durabilă](#), CFP prezintă un cadru pentru evoluția obiectivelor ODD, în care se pot consulta progresele înregistrate în ceea ce privește obiectivul 5, referitor la egalitatea de gen.

Menționăm că, în cadrul parlamentului portughez funcționează Comisia pentru afaceri constituționale, drepturi, libertăți și garanții (CACDLG) amintită anterior și, în cadrul acesteia, există [Subcomisia pentru egalitate și nediscriminare](#).

SPANIA

La nivelul cadrului juridic general, [Legea organică 3/2007](#), pentru egalitatea dintre femei și bărbați impune integrarea principiului egalității în toate politicile publice și în toate acțiunile publice, inclusiv încorporarea acestui principiu în bugetul general de stat. Acesta este și motivul pentru care, din 2008, includerea unui raport privind impactul asupra egalității de șanse între femei și bărbați se numără printre cerințele de redactare stabilite în Ordinul anual al Ministerului de Finanțe pentru elaborarea bugetului. Fiecare minister are responsabilitatea de a prezenta modul în care perspectiva de gen a fost integrată și urmărită în domeniile lor de cheltuieli și în programele lor viitoare. Versiunea finală a raportului privind impactul de gen însoțește proiectul de lege privind bugetul general de stat și este prezentată în fața Parlamentului pentru aprobarea bugetului. Articolele din [Legea organică 3/2007](#) stabilesc următoarele:

"Articolul 14. Criterii generale pentru acțiunea autorităților publice.

În sensul prezentei legi, următoarele sunt criterii generale pentru acțiunea autorităților publice:

1. Angajamentul față de eficacitatea dreptului constituțional pentru egalitate între femei și bărbați.

2. Integrarea principiului egalității de tratament și al egalității de șanse în toate politicile economice, de ocupare a forței de muncă, sociale, culturale și artistice, cu scopul de a evita segregarea profesională și de a elimina diferențele de remunerare, precum și de a promova creșterea antreprenoriatului feminin în toate domeniile acoperite de toate politicile și valorificarea muncii femeilor, inclusiv a muncii domestice.

[...]

Articolul 15. Integrarea principiului egalității de tratament între femei și bărbați.

Principiul egalității de tratament și de șanse între femei și bărbați informează, în mod transversal, acțiunile tuturor autorităților publice. Administrațiile publice îl integrează activ în adoptarea și executarea dispozițiilor lor de reglementare, în definirea și bugetarea politicilor publice în toate domeniile și în dezvoltarea tuturor activităților lor în ansamblu."

În consecință, datorită faptului că este imposibilă îndeplinirea acestor obiective fără o alocare bugetară, [Legea bugetului general de stat pentru anul 2021](#) a introdus un amendament la [Legea bugetului general nr. 47/2003](#) din 26 noiembrie, pentru a include raportul privind impactul de gen printre documentele obligatorii care însoțesc proiectul de lege. În acest fel, acesta devine un mandat legal, o obligație care anterior fusese autoimpusă de executiv. Astfel, de atunci, Bugetul General de Stat include, în

mod obligatoriu, un [raport privind impactul de gen](#) prezentat de către Ministerul Finanțelor și Ministerul Egalității. Legea bugetului general stabilește:

"Articolul 37. Sesizarea Parlamentului spaniol (Cortes Generales).

1. Proiectul legii bugetului general de stat, cuprinde articole, anexe la articole și declarații de venituri și cheltuieli, specifică nivelul creditelor stabilit la articolele 40 și 41 din prezenta lege, se înaintează Parlamentului înainte de data de 1 octombrie a anului anterior celui la care se referă.

2. Proiectul Legii bugetului general al statului va fi însoțit de următoarea documentație suplimentară:

- a) Rapoartele descriptive privind programele de cheltuieli și obiectivele anuale ale acestora.
- b) Raportul privind impactul de gen.
- c) Raportul privind impactul asupra copiilor, adolescenților și familiei.
- d) Raportul privind alinierea bugetului general de stat la obiectivele de dezvoltare durabilă ale Agendei 2030.
- e) O anexă cu evoluția economică a creditelor, pe centre de gestiune a cheltuielilor.
- f) O anexă, cu caracter multianual a proiectelor de investiții publice, care va include clasificarea teritorială a acestora.
- g) Lichidarea bugetelor din anul precedent și o previzualizare a lichidării exercițiului financiar în curs.
- h) Conturile și bilanțurile asigurărilor sociale pentru anul precedent.
- i) Situațiile bugetului consolidat.
- j) Un raport economic și financiar, care va include o explicație a conținutului fiecărui buget, specificând principalele modificări pe care le prezintă în raport cu cele în vigoare.
- k) Un raport privind beneficiile fiscale."

[Decretul Regal 931/2017](#), din 27 octombrie, privind Raportul de Analiză a Impactului Reglementării, controlează rapoartele anexate oricărui proiect de lege prezentat de guvern, care trebuie să facă și o evaluare a impactului acestuia asupra egalității de gen:

"Articolul 1. Scop.

Scopul prezentului decret regal este de a dezvolta prevederile cuprinse în Legea 50/1997, din 27 noiembrie, a Guvernului, cu privire la raportul analizei de impact al reglementărilor care trebuie să însoțească proiectele de legi și proiectele de decrete-lege regale, decretele legislative regale și normele de reglementare.

Articolul 2. Structura și conținutul raportului de analiză a impactului reglementării.

1. Raportul de analiză a impactului reglementării conține următoarele secțiuni:
[...]

f) Impactul asupra genului, copiilor și adolescenților, și familiei. Impactul asupra genului va analiza și evalua rezultatele care pot decurge din aprobarea proiectului din perspectiva eliminării inegalităților și a contribuției acestuia la realizarea obiectivelor de egalitate de șanse și de tratament între femei și bărbați, pe baza indicatorilor situației inițiale, a previziunii rezultatelor și a previziunii impactului incluse în Ghidul metodologic. Se va efectua, de asemenea, o analiză a impactului asupra copiilor și adolescenților, precum și asupra familiei. [...]

A treia dispoziție suplimentară - Raportul privind impactul de gen în proiectele cu relevanță economică, socială, culturală și artistică specială prezentate spre aprobare Consiliului de Miniștri și în convocările de examene selective pentru accesul la ocuparea forței de muncă publice

Dispozițiile prezentului decret regal referitoare la raportul privind impactul de gen se aplică, de asemenea, proiectelor de planuri cu relevanță economică, socială, culturală și artistică specială prezentate spre aprobare Consiliului de Miniștri și convocărilor de probe selective pentru accesul la ocuparea forței de muncă publice, în condițiile stabilite la articolele 19 și 55 din Legea organică 3/2007, din 22 martie, pentru egalitatea efectivă între femei și bărbați."

Astfel, fiecare proiect de lege prezentat Parlamentului trebuie să evalueze impactul asupra problemelor de gen, (de exemplu, RIAR pentru proiectul de lege privind familiile se poate consulta la adresa [aceasta](#)).

Obiectivul Raportului privind impactul de gen în bugetul general de stat este de a transforma procedura de elaborare a bugetului cu scopul de a concepe politici care să fie mai eficiente în implementarea egalității de gen. Pentru a încorpora perspectiva de gen în bugetul general de stat, a fost utilizată metodologia suedeză cunoscută sub numele de "3-R": analiza Realității, Reprezentarea și Resurse-Rezultate, care împarte raportul în trei părți diferite:

- Realitatea: oferă un diagnostic explicat în opt capitole (ocuparea forței de muncă, educație, sănătate, conciliere și co-responsabilitate, știință și tehnologie, criminalitate și violență, putere și decizie), în conformitate cu informațiile publicate de Institutul Național de Statistică în raportul său "Femei și bărbați în Spania", completate cu date de la Secretariatul de Stat pentru Egalitate și împotriva Violenței de Gen și de la Ministerul Egalității și împotriva Violenței de Gen.
- Reprezentarea: prezintă situația ocupării forței de muncă din sectorul public spaniol în funcție de sexul angajaților, utilizând date din Buletinul statistic al personalului din administrația publică (BEPSAP) și din Registrul central de personal. Indicatorul central utilizat este indicele prezenței relative a bărbaților și femeilor (IPRHM), completat cu variabilele analizate (salarii, niveluri administrative, tip de contract, tip de administrație etc.).

- Resurse-Rezultate: prezintă analiza de gen a programelor bugetare consolidate, atât cantitativ, cât și calitativ. În ceea ce privește aceasta din urmă, s-a constatat că aproape 98 % din programele bugetare analizate, adică 379 de programe de cheltuieli, sunt sensibile la dimensiunea de gen. Dintre acestea, aproximativ 20 % au o relevanță ridicată în materie de gen.

[Ordinul HFP/1254/2023](#) din 22 noiembrie, privind stabilirea normelor de elaborare a bugetului general de stat pentru anul 2024, prevede din nou includerea Raportului ce vizează impactul de gen în bugetul general de stat pentru anul 2024.

"Articolul 7. Documentația și termenele pentru elaborarea bugetului general de stat.

[...] 6. Raportul privind impactul de gen. Raportul privind impactul de gen va fi alcătuit din trei capitole principale care se referă la Realitate, Reprezentare și Resurse-Rezultate.

Secțiunea referitoare la Realitate va fi realizată în colaborare cu Institutul Național de Statistică, lucrându-se asupra celor mai relevanți indicatori, cu scopul de a realiza un diagnostic al realității de gen în societatea spaniolă. Cea de-a doua secțiune, privind Reprezentarea, va analiza situația și reprezentarea femeilor și bărbaților în cadrul Administrației Generale a Statului. Secțiunea Resurse-Rezultate va fi alcătuită din rapoartele pe care departamentele ministeriale le vor prezenta Secretariatului de Stat pentru Buget și Cheltuieli până la 11 decembrie 2023, analizând impactul de gen al programelor lor de cheltuieli, în termenii stabiliți în acest scop de către Secretariatul de Stat menționat anterior.

Se va înființa un grup de lucru format din reprezentanți ai Ministerului Egalității, ai Secretariatului de Stat pentru Bugete și Cheltuieli, ai Direcției Generale pentru Bugete și ai Direcției Generale pentru Cheltuieli de Personal pentru a elabora proiectul final al raportului privind impactul de gen, care va însoți proiectul preliminar al Legii bugetului general de stat. [...]"

Ministerul Finanțelor și Administrației Publice a creat, de asemenea, un [site](#) internet cu elemente importante pentru explicarea impactului de gen în cadrul proceselor bugetare. În plus, fiecare proiect de lege trebuie să fie însoțit, de asemenea, de un raport de evaluare a impactului reglementării (un exemplu pentru proiectul de lege privind familiile poate fi consultat [aici](#)), care analizează impactul bugetar și de gen al proiectului de lege, printre altele.

În mod similar Raportului privind impactul de gen, Bugetul general de stat este însoțit și de alte [rapoarte](#), care utilizează abordări similare în analiza politicilor și a bugetelor:

- [Raportul privind alinierea la obiectivele de dezvoltare durabilă \(ODD-uri\)](#), care include o urmărire a legislației în multe domenii diferite de inegalitate;
- [Raportul privind alinierea la tranziția ecologică](#);

- [Raportul privind impactul asupra sugarii, adolescenților și familiilor;](#)

În plus, fiecare minister are propriile sale metode de urmărire și de evaluare a impactului politicilor proprii (în cazul Ministerului Egalității, instituția de monitorizare este [Institutul Femeilor](#)), la care se adaugă analizele de impact normativ deja menționate ale legislației propuse.

La nivelul comunității autonome

Este important de amintit că și Comunitățile Autonome din Spania, care au competențe bugetare, au integrat (nu toate) bugetarea de gen în procedurile lor bugetare. De exemplu, ca parte a angajamentului față de egalitatea între femei și bărbați, în 2003 guvernul regional al Andaluziei a lansat o strategie de integrare a dimensiunii de gen prin intermediul bugetului public, ca o modalitate complementară și necesară pentru politicile specifice de egalitate. Primele instrumente pentru punerea în aplicare a acestei strategii se regăsesc în [Legea 18/2003](#) din 29 decembrie 2003 de aprobare a măsurilor fiscale și administrative, care conține două etape fundamentale: obligația legală de a include în buget un raport de evaluare a impactului de gen și crearea [Comisiei pentru impactul de gen](#), în cadrul Departamentului de finanțe și administrație publică, pentru punerea în aplicare și aprobare a acestuia. [Legea 18/2003](#) stabilește:

"Articolul 139. Raportul de evaluare a impactului de gen.

1. Toate proiectele de lege, dispozițiile cu caracter general aprobate de Consiliul de guvernare și alte dispoziții cu caracter general emise în dezvoltarea celor menționate anterior trebuie să aibă în vedere în mod efectiv obiectivul egalității de gen și al respectării drepturilor fetelor, băieților și adolescenților, conform Convenției Organizației Națiunilor Unite cu privire la drepturile copilului din 20 noiembrie 1989, și aplicarea acestuia în restul reglementărilor internaționale, precum și în reglementările statului și ale comunităților autonome care sunt aplicabile în materie de minori. În acest scop, la elaborarea dispozițiilor menționate anterior, trebuie să se emită un raport de evaluare a impactului de gen și o evaluare a abordării drepturilor copiilor și adolescenților cu privire la conținutul acestora.

2. Pentru a garanta că bugetul Comunității Autonome este un element activ al prevederilor secțiunii anterioare, se va constitui o Comisie în cadrul Ministerului Regional al Economiei și Finanțelor, cu participarea Institutului Andaluz al Femeilor, care va emite raportul de evaluare a draftului de proiect. Această Comisie va promova și încuraja elaborarea de propuneri de proiecte cu perspectivă de gen în diferite departamente și realizarea de audituri de gen în departamentele, întreprinderile și organismele Guvernului Regional al Andaluziei.

3. În termen de maximum șase luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi, Consiliul guvernamental va aproba normele de aplicare care reglementează prezentul raport."

În acest cadru, bugetarea de gen a fost inclusă în reglementări precum Statutul de Autonomie al Comunității Autonome Andaluze prin [Legea Organică 2/2007](#), din 19 martie, privind reforma Statutului de Autonomie pentru Andaluzia, care stabilește că:

"Articolul 114. Impactul de gen.

În procedura de elaborare a legilor și regulamentelor Comunității Autonome se va lua în considerare impactul de gen al conținutului acestora."

[Legea 12/2007](#), din 26 noiembrie, pentru promovarea egalității de gen în Andaluzia, stabilește:

"Articolul 8. Bugetarea de gen.

1. Bugetul Comunității Autonome Andaluze va fi un element activ în realizarea efectivă a obiectivului de egalitate între femei și bărbați; în acest scop, Comisia pentru impactul de gen asupra bugetelor, care raportează ministerului regional cu competențe în materie, cu participarea Institutului Andaluz al Femeilor, va emite raportul de evaluare a impactului de gen asupra propunerii proiectului de buget al Comunității Autonome Andaluze pentru fiecare exercițiu financiar.

2. Comisia pentru evaluarea impactului de gen asupra bugetelor va promova și va încuraja elaborarea de propuneri de proiecte cu perspectivă de gen privind declarațiile de venituri și cheltuieli ale diferitelor departamente și, după caz, ale resurselor și alocărilor entităților instrumentale ale Administrației Guvernului Regional al Andaluziei. În plus, se va promova realizarea de audituri de gen în cadrul ministerelor regionale și al entităților instrumentale ale Administrației Guvernului Regional al Andaluziei și se va promova aplicarea perspectivei de gen în planul de audit pentru fiecare exercițiu financiar.

3. Camera de Conturi din Andaluzia va include în raportul privind contul general al Comunității Autonome auditul privind respectarea perspectivei de gen în bugetul Guvernului Regional al Andaluziei."

Începând cu exercițiul bugetar din anul 2005, Raportul de evaluare a impactului de gen a însoțit Legea bugetului Comunității Autonome din Andaluzia. În plus, din anul 2009, în temeiul [Legii 3/2008](#), din 23 decembrie, privind bugetul Comunității Autonome Andaluze pentru anul 2009, raportul are statutul de documentație anexă la proiectul preliminar al legii bugetului și, prin urmare, este trimis Consiliului de guvernare pentru aprobare (puteți vedea toate rapoartele de evaluare a impactului de gen [aici](#)). Puteți vedea rezumatul raportului privind impactul asupra egalității de gen din anul 2023 [aici](#).

Raportul reprezintă o parte esențială a strategiei de bugetare de gen, iar obiectivul său principal este acela de a evalua impactul politicilor publice din această perspectivă, precum și de a face vizibile măsurile care, prin intermediul acestor politici, sunt puse în aplicare de administrația publică andaluză în fiecare an pentru a corecta dezechilibrele existente între femei și bărbați.

[Programul G+](#) este o metodologie a guvernului regional care își propune să dezvolte aceste dispoziții legale pentru a concentra eforturile asupra acelor programe bugetare cu cele mai mari competențe, responsabilități și capacități în domeniul egalității între femei și bărbați, astfel încât acestea să poată face progrese în aplicarea integrării perspectivei de gen. Obiectivul său este de a identifica și clasifica programele bugetare în funcție de o scală concepută în acest scop, scara G+, în ceea ce privește capacitatea lor de a influența obstacolele din calea egalității efective între femei și bărbați. Ulterior, se dezvoltă formarea și consilierea cu centrele de gestionare și, în final, se realizează monitorizarea și evaluarea acțiunilor implementate și a progreselor realizate.

În plus, [auditurile bugetare și de gen \(APG\) ale guvernului regional al Andaluziei](#) se realizează în conformitate cu reglementările în vigoare, iar obiectivul lor este de a evalua gradul de integrare a perspectivei de gen în ciclul bugetar. Acesta este primul exercițiu de acest tip lansat în administrația publică spaniolă și, prin urmare, trebuie subliniat caracterul său inovator și de pionierat, precum și hotărârea constantă a guvernului regional andaluz de a realiza o gestionare din ce în ce mai eficientă și durabilă a resurselor sale publice.

În cele din urmă, integrarea perspectivei de gen în buget este însoțită de dezvoltarea unor strategii de sensibilizare, formare și diseminare privind genul și bugetul, menite să favorizeze o schimbare culturală în materie de gen în administrația andaluză, consolidând cunoștințele și capacitățile personalului responsabil de procesul de elaborare și gestionare a bugetului din perspectiva de gen. Aceasta include un [Plan de sensibilizare privind genul și bugetul](#) și un [Plan de formare privind genul și bugetul](#).

Alte comunități autonome, cum ar fi [Comunitatea Valenciană](#) sau [Extremadura](#), au instituit sisteme similare de bugetare în funcție de gen.

Parlamentul este implicat în aprobarea bugetului general de stat prin intermediul [Comisiei pentru buget a Congresului Deputaților](#). În prezent, Parlamentul spaniol nu are o politică specifică în ceea ce privește perspectiva de gen în procesul de elaborare a bugetului. Cu toate acestea, trebuie remarcat faptul că, în martie 2020, Parlamentul spaniol a aprobat [Planul de egalitate al Cortes Generales](#). Planul prevede o serie de obiective, inclusiv "prevenirea și eliminarea efectivă a inegalităților existente bazate pe discriminarea directă sau indirectă pe criterii de gen" sau "integrarea dimensiunii de gen în toate domeniile de activitate ale administrațiilor parlamentare". Cu toate acestea, planul nu include măsuri privind bugetarea în funcție de gen.

Până în prezent, Parlamentul nu are un rol definit în procedura bugetară în vederea încorporării aspectelor legate de bugetarea de gen în procedura bugetară. Cu toate acestea, în timpul procesului legislativ privind bugetul general de stat, există mai multe cazuri în care organul legislativ poate influența textul înainte de aprobarea sa finală.

În timpul fazei de amendamente, au fost propuse multe modificări în Comisia pentru buget cu privire la cheltuielile Ministerului Egalității și la chestiuni legate de egalitatea de gen. Printre amendamentele propuse, există multe referitoare la discriminarea de gen, violența sexuală, egalitatea de gen și așa mai departe.

În plus, grupurile parlamentare pot solicita membrilor guvernului să se prezinte în fața Comisiei pentru buget pentru a explica și a da socoteală cu privire la proiectul de lege privind bugetul general de stat. De exemplu, mai multe grupuri politice au solicitat apariția:

- Delegatului Guvernului împotriva violenței de gen în fața Comisiei pentru buget, cu ocazia dezbaterii Bugetului general de stat pentru anul 2023.
- Subsecretarului pentru egalitate în fața Comisiei pentru buget, cu ocazia dezbaterii bugetului general de stat pentru anul 2023.
- Secretarului de stat pentru egalitate și împotriva violenței de gen în fața Comisiei pentru buget cu ocazia dezbaterii bugetului general de stat pentru anul 2023.

În intervenția sa în fața Comisiei pentru bugete, secretarul de stat pentru egalitate și împotriva violenței de gen, Ángela Rodríguez Martínez, a abordat chestiunea bugetării în funcție de gen, susținând că "Fără îndoială, ar trebui să ne simțim mândri ca întreg și ca țară prin faptul că putem aplica mandatul feminist care, cu ani în urmă, ne-a amintit că bugetele trebuie să se bazeze pe o perspectivă de gen și că trebuie să alocăm mai multe resurse atât pentru a consolida egalitatea efectivă între bărbați și femei și pentru a lupta împotriva violenței sexiste, cât și pentru a asigura egalitatea radicală pentru toți oamenii. [...] De asemenea, cred că este important să observăm ceea ce ne spune raportul privind impactul de gen. Acesta ne semnalează de multă vreme absența unei integrări a perspectivei feministe în bugetele generale de stat, iar faptul că acum constatăm că avem peste 57 de miliarde de euro alocate acestor politici ne face mândri."

Ambele camere ale Parlamentului spaniol - Congresul Deputaților și Senatul - au o Comisie pentru egalitate (Comisión de Igualdad). Creat ca o comisie unică pentru ambele camere în 1988, acest organism a fost împărțit în două în 2008. Comisia monitorizează rolul guvernului în problemele legate de egalitatea de gen, precum și respectarea efectivă a legilor conexe. Înălții reprezentanți ai Ministerului Egalității prezintă în mod regulat principalele linii de acțiune și proiecte în fața acestei comisii, cel puțin de două ori pe an, unde sunt discutate și inițiativele parlamentare legate de egalitatea de gen.

SUEDIA

Bugetarea în funcție de gen face parte din strategia de integrare a dimensiunii de gen în Suedia. Integrarea dimensiunii de gen a fost introdusă în 1994¹⁹. Scopul este de a asigura egalitatea de gen în toate procesele decizionale la toate nivelurile și toate etapele de punere în aplicare a politicilor. Bugetarea în funcție de gen este o obligație pentru toate instituțiile guvernamentale. Hotărârea actuală de guvern de integrare a dimensiunii de gen este pentru perioada 2021-2025.

Suedia utilizează definiția Consiliului Europei a integrării dimensiunii de gen în buget: "Integrarea dimensiunii de gen în buget este o aplicare a integrării perspectivei de gen în procesul bugetar. Aceasta înseamnă o evaluare a bugetelor în funcție de gen, încorporarea unei perspective de gen la toate nivelurile procesului bugetar și restructurarea veniturilor și cheltuielilor pentru a promova egalitatea de gen".

Guvernul vizează domenii specifice pentru a asigura progresul către egalitatea de gen. Exemple de dificultăți cu care se confruntă femeile includ: o rată mai ridicată a concediilor medicale de lungă durată pentru femei, diferențele de gen în materie de pensii, deficitul de îngrijire între femei și bărbați și participarea mai redusă a femeilor la munca remunerată și pe piața muncii.

Unele dintre dificultățile întâmpinate la punerea în aplicare a bugetării în funcție de gen sunt asigurarea de cunoștințe adecvate cu privire la problemele și provocările legate de egalitatea de gen, precum și timp suficient pentru colectarea datelor și analiză aprofundată.

Pentru a pune în aplicare o abordare de gen a bugetului, administrația suedeză utilizează un instrument numit [BUDGe](#). Instrumentul este utilizat, de exemplu, pentru a efectua analiza de gen a diferitelor propuneri bugetare. Acesta aplică o metodă care ajută utilizatorul să determine dacă o perspectivă de gen este relevantă pentru propunere, să efectueze o analiză de gen și să ia în considerare impactul propunerii asupra egalității de gen. Metoda constă în cinci etape, în care fiecare etapă se bazează pe o întrebare și este analizată ulterior:

1. Inventarierea relevanței egalității de gen;
2. Analiza modului în care egalitatea de gen ar putea fi relevantă pentru domeniul problematic – ipoteză;
3. Studiarea, prezentarea și analiza modelelor de gen;
4. Analiza impactului propunerilor asupra egalității de gen - referire la obiectivele politicii privind egalitatea de gen;
5. Dacă se anticipează un impact negativ – examinarea unor soluții / propuneri alternative care pot să promoveze mai bine egalitatea de gen.

Funcționarilor publici li se oferă o formare specială pentru a asigura punerea în aplicare corespunzătoare a bugetării pe criterii de gen.

¹⁹ [Gender Equality Policy: Shared Power - Shared Responsibility \(Bill 1993/94:147\) | The Swedish Parliament \(riksdagen.se\)](#)

În plus, Asociația suedeză a autorităților locale și a regiunilor (SKR) a elaborat un ghid pentru guvernare utilizând indicatori de gen²⁰.

Începând cu anii '90, în Suedia²¹ a fost luat un număr mare de decizii privind egalitatea de gen. De exemplu, în 2006, o serie de obiective privind egalitatea de gen au fost stabilite într-un proiect de lege guvernamental intitulat „Puterea de a modela societatea și propria viață: către noi obiective ale politicii de egalitate de gen”, care au fost adoptate cu un larg consens politic.

În noiembrie 2016, cabinetul a predat parlamentului național un document intitulat „Putere, scopuri și autoritate - Politica feministă pentru un viitor al egalității de gen”. Documentul a stabilit direcția viitoare a politicii suedeze privind egalitatea de gen, cu o planificare pentru punerea în aplicare a politicii, un sistem de monitorizare, o strategie națională pe zece ani pentru prevenirea și eliminarea violenței bărbaților împotriva femeilor și două noi sub-obiective de politică.

Principala strategie a guvernului suedez pentru atingerea obiectivului egalității este așa numita *integrare a egalității*. Integrarea egalității înseamnă că o perspectivă a egalității trebuie să fie încorporată în toate politicile care afectează drepturile, condițiile și oportunitățile de viață ale oamenilor. Acest lucru se întâmplă făcând vizibile relațiile inegale de putere care există între femei și bărbați, fete și băieți. Scopul integrării egalității este ca fiecare persoană, indiferent de sex, să poată trăi o viață egală, prin elaborarea de inițiative și măsuri care să promoveze egalitatea.

În Hotărârea de guvern în vigoare pentru perioada 2021-2025²² se prevede, printre altele, că:

- perspectiva de egalitate trebuie să pătrundă în procesul bugetar;
- perspectiva de egalitate trebuie să fie inclusă în guvernarea autorităților, astfel încât activitățile autorităților să contribuie la atingerea obiectivelor politicii privind egalitatea de gen;
- perspectiva de egalitate trebuie să fie inclusă în procesul legislativ prin luarea în considerare în directivele comisiilor, în sesizările consiliului legislativ, în propuneri, în scrisorile către Riksdag²³ și în memorandumurile ministeriale din seriile ministeriale.
- perspectiva de egalitate trebuie integrată în activitatea UE și în alte activități internaționale.

²⁰ [Governing with gender-disaggregated KPIs - SKR Rapportwebb](#)

²¹ Pentru mai multe informații generale privind egalitatea de gen în Suedia, consultați: <https://swedishgenderequalityagency.se/gender-equality-in-sweden/>

²² Arbetsmarknadsdepartementet (2021). <https://www.regeringen.se/contentassets/cc423465f876423591b18ddc8647e493/jamstalldhetsintegrering-i-regeringskansliet-2021-2025.pdf>

²³ Parlament (lb. suedeză)

Raport privind egalitatea economică

În conformitate cu o decizie a parlamentului suedez (Riksdag), guvernul suedez publică în fiecare an un raport privind egalitatea de gen ("[Ekonomisk jämställdhet](#)"). Raportul prezintă distribuția resurselor economice între sexe și a fost publicat începând din 1988. Din 2003, raportul a alăturat declarației bugetare pentru a sublinia importanța sa generală. Anexa arată inegalitățile dintre femei și bărbați exprimate în termeni economici, dar și modul în care sistemele de protecție socială reduc diferența de venituri între femei și bărbați. Analizând situația economică a femeilor și, respectiv, a bărbaților, se examinează distribuția educației, a locurilor de muncă remunerate, a salariilor, a muncii casnice și a veniturilor din capital. În cele din urmă, se descrie venitul disponibil prin combinarea diferitelor tipuri de venituri și prestații de asigurări sociale și prin deducerea impozitelor.

Statistici de gen

O evoluție importantă pe calea elaborării de politici sensibile la dimensiunea de gen este colectarea de date dezagregate pe sexe. De aproape 30 de ani, Suedia are obligația de a raporta anumite statistici individuale în funcție de gen²⁴. În prezent, regulamentul actual privind statisticile [[Ordonanța \(2001:100\) privind statisticile oficiale](#)] prevede că statisticile oficiale individuale trebuie defalcate în funcție de gen dacă nu există motive speciale împotriva acestui lucru.

Din 2018, există, de asemenea, o cerință în [Ordonanța \(2000:605\) privind raportul anual și documentele bugetare \(FÅB\)](#), conform căreia statisticile bazate pe date individuale incluse în contul de profit și pierdere trebuie să fie împărțite în funcție de gen, cu excepția cazului în care există motive speciale împotriva acestui lucru.

Există, de asemenea, cerințe privind defalcarea pe sexe a statisticilor și analizelor în alte domenii, cum ar fi în instrucțiunile și scrisorile de reglementare ale anumitor autorități, de exemplu în [Ordonanța \(2017:868\) cu instrucțiuni pentru consilii județene](#). În această ordonanță se precizează că la nivel județean este necesară analiza și prezentarea în mod consecvent a statisticilor bazate pe individ cu genul ca bază de clasificare generală efectuată, dacă nu există niciun motiv special împotriva acestui lucru.

Un studiu OCDE privind bugetarea în funcție de gen din 2016 constată, de asemenea, că Suedia era una dintre cele doar două țări din OCDE în care datele dezagregate în funcție de gen sunt disponibile în mod curent în profunzimea necesară în toate sau în majoritatea domeniilor-cheie ale serviciului public.

Ministerul de Finanțe conduce activitatea de elaborare a bugetului în funcție de gen, supraveghind în același timp funcțiile bugetare și de control bugetar. În circulara sa bugetară anuală, Ministerul de Finanțe emite instrucțiuni specifice privind bugetarea în funcție de gen în toate etapele de pregătire a proiectului de buget.

²⁴ A se vedea [Ordonanța privind statisticile oficiale \(1992:1668\)](#).

Circulara bugetară solicită o analiză a egalității de gen atunci când rezultatele politicilor sunt prezentate în proiectul de buget. În plus, este necesară o analiză a impactului asupra egalității de gen atunci când guvernul prezintă parlamentului o nouă politică în proiectul de buget. Circulara bugetară solicită, de asemenea, ca statisticile privind persoanele să fie prezentate defalcat pe sexe, precum și analizate din perspectiva egalității de gen. În plus, circulara bugetară include instrucțiuni de revizuire a indicatorilor existenți utilizați pentru monitorizarea politicilor și de elaborare a unor noi indicatori, după caz, pentru a asigura includerea unei perspective a egalității de gen.

Rolul parlamentului în chestiunile legate de bugetarea de gen

Punerea în aplicare a integrării dimensiunii de gen în buget este analizată de parlament ca parte a proiectului de buget, care face, de asemenea, obiectul dezbaterilor parlamentare. Ca parte a acestui proces, parlamentul poate formula întrebări referitoare la aspectele legate de egalitatea de gen afectate sau abordate în bugetul guvernului. În proiectul de buget există, de asemenea, urmărirea fiecăruia dintre sub-obiectivele naționale pentru egalitatea de gen în Suedia, cu statistici și date agregate pe sexe relevante pentru fiecare sub-obiectiv.

Comisia pentru finanțe este responsabilă pentru activitatea parlamentului privind bugetul de stat. Comisia analizează și pregătește bugetul după ce acesta a fost propus de guvern, înainte ca bugetul să fie dezbătut în parlament. Este posibil ca membrii comisiei să își exprime îngrijorarea cu privire la bugetarea de gen în timpul acestui proces de pregătire, însă comisia nu are un rol sau o funcție specifică în ceea ce privește bugetarea de gen.

Consiliul suedez de politică fiscală²⁵ are sarcina de a urmări și evalua dacă obiectivele financiare propuse de guvern și decise de Riksdag sunt atinse. Utilizând propunerea economică și propunerea de buget, consiliul evaluează dacă politica financiară este compatibilă cu finanțele sustenabile pe termen lung și cu obiectivele politicii bugetare. În anul 2016, Consiliul a evaluat anexele bugetare privind distribuția resurselor economice între genuri și a recomandat ca analizele să fie dezvoltate în continuare.

Alte programe guvernamentale

Guvernul suedez a dezvoltat un program pentru integrarea dimensiunii de gen în agențiile guvernamentale: GMGA sau [Utvecklingsprogrammet Jämställdhetsintegrering i myndigheter \(JiM\)](#). Acest program urmărește să consolideze integrarea dimensiunii de gen în cadrul acestor agenții pentru a se asigura că activitățile lor contribuie și mai eficient la realizarea obiectivelor politicii naționale privind egalitatea de gen. GMGA a fost lansat în 2013 și cuprinde în prezent 60 de agenții guvernamentale.

²⁵ Consiliul este o autoritate înființată în 2007.

Agencia Suedeză pentru Management Public (ESV) a evaluat programul GMGA în 2019 și 2023. Evaluarea din 2019 a constatat că GMGA a contribuit la desfășurarea unei activități extinse de către mai multe agenții, la schimbarea metodelor lor de lucru, la obținerea mai multor rezultate și, în consecință, la creșterea egalității de gen în rândul grupurilor lor țintă.

În 2023, Agenția Suedeză pentru Management Public a fost însărcinată să monitorizeze modul în care egalitatea de gen a fost încorporată în rapoartele anuale și în documentele bugetare ale autorităților, precum și modul în care autoritățile respectă Ordonanța (2000:605) privind rapoartele anuale din perspectiva egalității. [Raportul de evaluare](#) constată, printre altele, că autoritățile îndeplinesc în mare măsură cerințele în materie de egalitate pentru rapoartele anuale și că aproape toate acestea își defalcă statisticile individuale în funcție de gen. Cu toate acestea, analiza acestor statistici dezagregate pe sexe este deficitară uneori și pot fi aduse îmbunătățiri suplimentare în ceea ce privește perspectiva egalității în raportul anual.

În 2018 a fost înființată [Agenția Suedeză pentru Egalitatea de Gen](#). Agenția este însărcinată cu urmărirea celor șase sub obiective privind egalitatea de gen :

- Distribuția echitabilă a puterii și a influenței;
- Egalitatea economică;
- Egalitatea de gen în educație;
- Distribuția echitabilă a muncii casnice neremunerate și a îngrijirii;
- Sănătate egală;
- Violența bărbaților împotriva femeilor trebuie să înceteze.

Ca parte a activității sale, agenția evaluează anual măsurile luate în cadrul bugetului de stat în vederea atingerii obiectivelor. În anul 2020, agenția a fost însărcinată cu elaborarea unui concept pentru un schimb sistematic de experiență în domeniul integrării perspectivei de gen și al bugetării (împreună cu alte patru autorități). 13 autorități au participat la acest schimb în 2021, iar un [raport privind proiectul](#) (denumit JiM+) a fost publicat în 2022, activitatea continuând în 2022 și 2023. În plus, agenția oferă sprijin și cursuri²⁶ privind bugetarea în funcție de gen pentru personalul-cheie din autorități și universități.

Din 1980, Suedia are un Ombudsmanul pentru Discriminare (DO), o agenție guvernamentală cu aproximativ 100 de angajați care lucrează în numele parlamentului și al guvernului suedez pentru a promova egalitatea de drepturi și de șanse și pentru a combate discriminarea.

Sarcinile DO sunt descrise în [Legea privind discriminarea \(2008:567\)](#). În plus, Ombudsmanul depune eforturi pentru a se asigura că discriminarea asociată cu sexul, identitatea sau expresia transgender, etnia, religia sau alte convingeri, handicapul, orientarea sexuală sau vârsta nu are loc în niciun domeniu al societății. De asemenea, Ombudsmanul acționează și în alte privințe pentru a promova egalitatea de drepturi și de șanse, oferă consiliere și sprijin, educă și propune guvernului modificări legislative sau alte măsuri anti discriminare etc.

²⁶ [Gender budgeting in government agencies - introductory course 9 November 2023 | Swedish Gender Equality Agency \(jamstalldhetsmyndigheten.se\)](#)

BIBLIOGRAFIE / WEBOGRAFIE

AUSTRIA

Constituția federală austriacă,
<https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10000138>

Manuale și studii referitoare la bugetarea de gen în Austria,
<https://oeffentlicherdienst.gv.at/wirkungsorientierte-verwaltung/rechtsgrundlagen-berichte-und-materialien/handbuecher-folder/>

Raportul privind bugetarea de gen din 2022, https://oeffentlicherdienst.gv.at/wp-content/uploads/2023/10/231017_Bericht-WO-Gleichstellungsbericht-2022_WEB.pdf

BELGIA

Circulara din 25 aprilie 2008 privind controlul bugetului pentru anul 2008 și prefigurarea bugetului anului 2009: direcții, https://igvm-iefh.belgium.be/sites/default/files/downloads/Circulaire_2009.pdf Institutul European pentru Egalitatea de Gen, 2022, <https://eige.europa.eu/gender-mainstreaming/countries/belgium>

Circulară privind punerea în aplicare a bugetării de gen în conformitate cu legea din 12 ianuarie 2007, <https://igvm-iefh.belgium.be/sites/default/files/downloads/Circulaire%20gender%20budgeting%20FR1.pdf>

Decret regal din 21 decembrie 2013 de punere în aplicare a titlului 2, capitolul 2 din legea din 15 decembrie 2013 cuprinzând diverse prevederi privind simplificarea administrativă, [Decret regal din 21 decembrie 2013 de punere în aplicare a titlului 2, capitolul 2 din legea din 15 decembrie 2013 cuprinzând diverse prevederi privind simplificarea administrativă](#)

Decret regal din 8 februarie 2010, https://igvm-iefh.belgium.be/sites/default/files/downloads/AR%20du%2026_01_10%20MB.pdf

Institutul pentru egalitatea între femei și bărbați, informații cu privire la testul de gen, https://igvm-iefh.belgium.be/fr/activites/gender_mainstreaming/mise_en_oeuvre_de_la_loi/test_gender

Institutul pentru egalitatea între femei și bărbați, Manual pentru aplicarea bugetării de gen, <https://igvm-iefh.belgium.be/sites/default/files/downloads/Manual%20gender%20budgeting.pdf>

Legea pentru monitorizarea punerii în aplicare a rezoluțiilor Conferinței mondiale privind femeile, desfășurată la Beijing în septembrie 1995, și pentru integrarea dimensiunii de gen în toate politicile federale, [Legea pentru monitorizarea punerii în aplicare a rezoluțiilor Conferinței mondiale privind femeile, desfășurată la Beijing în septembrie 1995, și pentru integrarea dimensiunii de gen în toate politicile federale](#)

Legea de stabilire a diferitelor prevederi privind simplificarea administrativă din 15 decembrie 2013, [Legea de stabilire a diferitelor prevederi privind simplificarea administrativă din 15 decembrie 2013](#)

Planul federal privind integrarea perspectivei de gen 2020-2024, https://igvm-iefh.belgium.be/sites/default/files/downloads/plan_federal_gm_2020-2024_fr.pdf

FINLANDA

Institutul European pentru Egalitatea de Gen, 2022, <https://eige.europa.eu/gender-mainstreaming/countries/finland>

OCDE, Raport privind bugetarea de gen în țările membre OCDE, 2023, https://www.oecd.org/en/publications/gender-budgeting-in-oecd-countries-2023_647d546b-en.html

Ministerul Afacerilor Externe din Finlanda, 2019, <https://www.unwomen.org/sites/default/files/Headquarters/Attachments/Sections/CSW/64/National-reviews/Finland.pdf>

FRANȚA

Legea organică din 2001 (LOLF) a finanțelor publice, <https://www.legifrance.gouv.fr/loda/id/JORFTEXT000000394028>

Programul nr. 137 Egalitate între femei și bărbați, <https://www.prefectures-regions.gouv.fr/pays-de-la-loire/DOCUMENTS-PUBLICATIONS/Egalite-entre-les-femmes-et-les-hommes-lancement-de-la-campagne-de-subsidations-pour-l-annee-2024>

Raportul de informare al delegației pentru drepturile femeilor și egalitate de șanse între femei și bărbați privind proiectul de buget pentru 2023, https://www.assemblee-nationale.fr/dyn/16/rapports/ega/l16b0386_rapport-information

Raport al Delegației Adunării Naționale pentru drepturile femeilor, https://www.assemblee-nationale.fr/dyn/16/rapports/ega/l16b1240_rapport-information
<https://www.strasbourg.eu/-/l-egalite-de-genre-appliquee-au-budget>

Germania

1. Serviciile de cercetare ale Bundestagului german, Gender Budgeting, situația la data de 11 martie 2016, WD 4-030/16. martie 2016, WD 4-030/16, disponibil la:

<https://www.bundestag.de/resource/blob/422758/e7d8cf98f8b76850882bc9c094fbddd4/wd-4-030-16-pdfdata.pdf>

2. Serviciile de cercetare ale Bundestagului german, Gender Budgeting la nivel federal, situația la 20 aprilie 2023, WD 4-030/16, disponibil la adresa:

<https://www.bundestag.de/resource/blob/949388/38612ce182f2381520ff81c4b188b8ff/WD-4-029-23-pdf>

3. BT-Drs. 20/3604, Răspunsul guvernului federal la interpelarea minoră a deputaților Heidi Reichinnek, Susanne Ferschl, Gökay Akbulut, a altor deputați și a grupului parlamentar DIE LINKE - BT-Drucksache 20/3174 - Folgen der Pandemiebewältigung für Gleichstellung und das Leben von Frauen in Deutschland, p. 8, disponibil la: <https://dserver.bundestag.de/btd/20/036/2003604.pdf>

4. Acord de coaliție între SPD, Alianța 90/ Verzii și FDP, p. 162, disponibil la adresa: <https://www.bundesregierung.de/resource/blob/974430/1990812/1f422c60505b6a88f8f3b3b5b8720bd4/2021-12-10-koav2021-data.pdf?download=1>

5. BT-Drs. 20/3604, Răspunsul guvernului federal la interpelarea minoră a deputaților Heidi Reichinnek, Susanne Ferschl, Gökay Akbulut, a altor deputați și a grupului parlamentar DIE LINKE - BT-Drucksache 20/3174 - Folgen der Pandemiebewältigung für Gleichstellung und das Leben von Frauen in Deutschland, p. 8, disponibil la: <https://dserver.bundestag.de/btd/20/036/2003604.pdf>

6. Ministerul Federal al Muncii și Afacerilor Sociale, Programul Operațional Federal pentru Fondul Social European - perioada de finanțare 2014-2020, Gender Budgeting Report 2022, disponibil la adresa:

https://www.esf.de/portal/SharedDocs/PDFs/DE/Publikationen/gender_budgeting_bericht_2022.pdf?__blob=publicationFile&v=1

7. <https://www.berlin.de/sen/frauen/gleichstellung/gender-budgeting/>

8. Răspuns la interpelarea minoră a deputatului Wahl (Alianța 90/Verzii), Parlamentul landului Turingia, Drs. 7/3542, Gender Budgeting in the State Budget of the Free State of Thuringia, disponibil la:

https://www.gruenethl.de/system/files/document/DRS%207_3542%20Antwort%20KA%201874%20Gender%20Budgeting%20im%20Landeshaushalt%20des%20Freistaats%20Th%C3%BCringen_LW_0.pdf

IRLANDA

Departamentul pentru Cheltuieli Publice și Reformă , *Equality Budgeting: Proposed Next Steps in Ireland*,

<https://www.gov.ie/pdf/?file=https://assets.gov.ie/6428/1d17a8ff885a46678a867a78bbedc657.pdf#page=1>

Guvernul Irlandei, *Equality budgeting*, <https://www.gov.ie/en/policy-information/aec432-equality-budgeting/>

Guvernul Irlandei, *Bugetul pentru anul 2008*,

<https://www.gov.ie/pdf/?file=https://assets.gov.ie/181606/3bf754af-d558-4d16-a618-189723c4322a.pdf#page=null>

Institutul European pentru Egalitatea de Gen, *Irlanda*, 2022, <https://eige.europa.eu/gender-mainstreaming/countries/ireland>

OCDE, *Raport privind bugetarea de gen în țările membre OCDE*, 2023, https://www.oecd.org/en/publications/gender-budgeting-in-oecd-countries-2023_647d546b-en.html

Secretariatul General al Guvernului Irlandez, *Manualul Cabinetului*, 2006, <https://assets.gov.ie/6813/2a580791a7b24dec97a550539a0faff.pdf>

PORTUGALIA

Comisia pentru cetățenie și egalitate de gen, *Strategia națională pentru egalitate și nediscriminare 2018-2030*, <https://www.cig.gov.pt/estrategia-nacional-para-a-igualdade-e-a-nao-discriminacao-2018-2030-portugal-igual/>

Comisia pentru cetățenie și egalitate de gen, *Ghidul metodologic privind bugetul de stat cu impact de gen*, <https://www.cig.gov.pt/wp-content/uploads/2019/06/PpDM-Guia-Metodologico-OIG-layout.pdf>

Comisia pentru cetățenie și egalitate de gen, <https://www.cig.gov.pt/area-a-cig/enquadramento/>

Comisia pentru afaceri constituționale, drepturi, libertăți și garanții (CACDLG), <https://www.parlamento.pt/sites/EN/Committees/Documents/XV-Leg/Competences-Standing-Parliamentary-Committees-XVLeg.pdf>

Consiliul portughez al finanțelor publice (CFP), <https://www.cfp.pt/en/>

Legea nr. 114 din 29 decembrie 2017, <https://diariodarepublica.pt/dr/legislacao-consolidada/lei/2017-114425596-114430795>

Legea nr. 4/2018, din 9 februarie 2018, <https://diariodarepublica.pt/dr/detalhe/lei/4-2018-114661388>

Legea nr. 82/2023, din 29 decembrie 2023, <https://diariodarepublica.pt/dr/detalhe/lei/82-2023-835864042>

Raportul de evaluare a impactului de gen, <https://app.parlamento.pt/webutils/docs/doc.pdf?path=6148523063484d364c793968636d356c6443397a6158526c63793959566b786c5a79394562324e31625756756447397a5357357059326c6864476c32595338354e6a4e694d5755334f4330354d4441314c54517959546b744f5456694e793034595745335a44426a596a55334d6a45756347526d&fich=963b1e78-9005-42a9-95b7-8aa7d0cb5721.pdf&Inline=true>

Raportul privind bugetul de stat și obiectivele de dezvoltare durabilă, <https://www.cfp.pt/en/publications/other-publications/state-budget-and-the-sustainable-development-goals-an-opportunity-for-better-budgeting>

Subcomisia pentru egalitate și nediscriminare, <https://www.parlamento.pt/sites/COM/XVLeg/1CACDLG/SIND/Paginas/default.aspx>

SUEDIA

Finanspolitiska rådet (2016). *Svensk finanspolitik 2016 – Sammanfattning* <https://www.fpr.se/download/18.c3cb020184e60e73e2cad/1670331551784/Sammanfattning%20Svensk%20finanspolitik%202016.pdf>

Government Offices of Sweden (2020). *Gender mainstreaming in government agencies*. <https://www.government.se/articles/2020/04/gender-mainstreaming-in-government-agencies/>

<https://jamstalldhetsmyndigheten.se/aktuellt/publikationer/okat-genomslag-och-hard-prioritering-2019-3/>

<https://jamstalldhetsmyndigheten.se/aktuellt/publikationer/slutredovisning-av-jim/>
<https://www.government.se/contentassets/5f2e26dd77084ac08f6dc721acd81c37/budge-for-gender-equality/>

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/proposition/jamstalldhetspolitiken-delad-makt-delat-ansvar_gh03147/

OECD (2016). *Sweden Policy Brief. Inequality. Strengthening the application of gender mainstreaming to the budget process.* <https://www.oecd.org/sweden/sweden-strengthening-gender-mainstreaming.pdf>

Proposition 1993/94:147. *Jämställdhetspolitiken: Delad makt - delat ansvar*
Rapport till Finanspolitiska rådet 2016/2. *Regeringen och den ekonomiska jämställdheten*

<https://www.fpr.se/download/18.61ae2c6184eb33bcd61573/1670427296379/2016-2%20Boschini%20-%20Regeringen%20och%20den%20ekonomiska%20j%C3%A4mst%C3%A4lldheten.pdf>

SOU 2015:86 *Mål och myndighet - En effektiv styrning av jämställdhetspolitiken.*

Betänkande av Jämställdhetsutredningen. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/statens-offentliga-utredningar/mal-och-myndighet_h3b386/

SOU 2022:4. *Minska gapet. Åtgärder för jämställda inkomster.* Betänkande av Kommissionen för jämställda livsinkomster. <https://data.riksdagen.se/fil/B4874A16-85D8-45DC-A266-3E88AF1D8E23>.

Sveriges kommuner och regioner. *Att styra med könsuppdelade nyckeltal. En handledning.* <https://rapporter.skr.se/att-styra-med-konsuppdelade-nyckeltal.html>

Swedish Equality Agency. *Jämställdhetsbudgetering i statliga myndigheter – introduktionskurs.* <https://jamstalldhetsmyndigheten.se/vara-utbildningar/jamstalldhetsbudgetering-i-statliga-myndigheter-introduktionskurs-9-november-2023/>

Swedish Equality Agency. *Redovisning av uppdrag att fortsätta utveckla och genomföra erfarenhetsutbyte om jämställdhetsintegrering.*

<https://jamstalldhetsmyndigheten.se/aktuellt/publikationer/redovisning-av-uppdrag-att-fortsatt-utveckla-och-genomfora-erfarenhetsutbyte-om-jamstalldhetsintegrering-2023-6/>

Swedish Equality Agency. *SLUTREDOVISNING AV JIM+.*

Swedish Equality Agency. *Uppföljning av jämställdhetspolitiken*

<https://jamstalldhetsmyndigheten.se/om-jamstalldhetsmyndigheten/uppfoljning-av-jamstalldhetspolitiken/>

Swedish Equality Agency. *Ökat genomslag och hård prioritering.*

Swedish Fiscal Policy Council. *Information om rådet.* <https://www.fpr.se/om-oss/information-om-radet.html>

Swedish gender equality agency. *Gender equality policy in Sweden*

<https://swedishgenderequalityagency.se/gender-equality-in-sweden/>